Vitenskapskomiteen for mattrygghet
Norwegian Scientific Committee for Food Safety

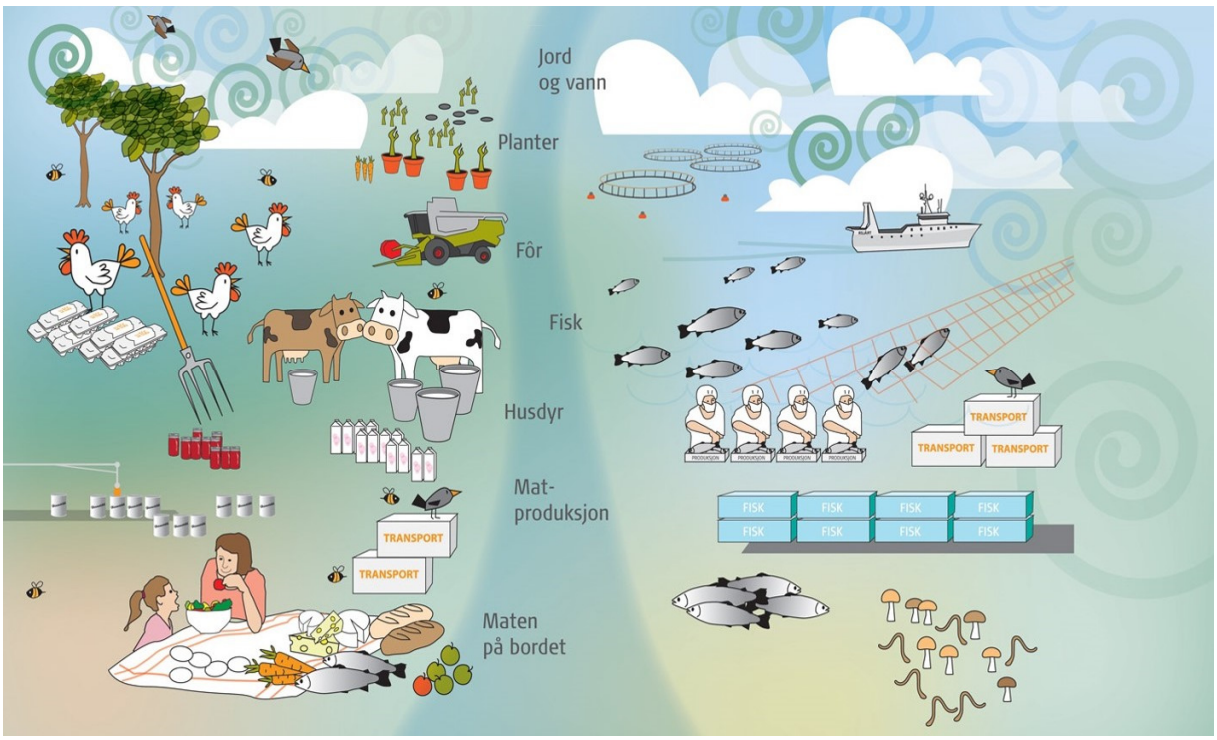

Årsrapport VKM 2015

Årsrapport VKM 2015

Innholdsfortegnelse

1 Leders beretning 5

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall 7

2.1 Beskrivelse av virksomheten og samfunnsoppdraget 7

2.2 Organisasjon og ledelse 8

2.3 Presentasjon av enkelte volum- og nøkkeltall 9

3 Årets aktiviteter og resultater 10

3.1 Overordnet mål: Levere risikovurderinger av høy vitenskapelig kvalitet 10

3.1.1 VKMs gjennomføringsevne 10

3.1.1.1 Fagsaker (unntatt GMO) 10

3.1.1.2 GMO-saker 11

3.2 Tilfredshetsfaktor hos oppdragsgiverne 11

3.2.1 Tilbakemelding fra Mattilsynet 11

3.2.2 Tilbakemelding fra Miljødirektoratet GMO 12

3.3 Ny strategi 13

3.4 Delmål 1: Høy faglig kompetanse 13

3.4.1 Behov for ny kunnskap og forskning 13

3.4.2 Usikkerhet 14

3.4.3 Tilgang på analysedata 14

3.4.4 Oppnevning av medlemmer til to nye faggrupper 15

3.4.4.1 Oppnevning 15

3.4.4.2 Oppstartsseminar 15

3.5 Delmål 2: Åpenhet 16

3.5.1 Lesbarhet i VKMs nettomtale av risikovurderinger 16

3.5.2 Gjennomsnittlig månedlig antall unike besøkende på nettsiden 18

3.5.3 Antall følgere på Twitter 18

3.5.3.1 Sosiale medier utenom Twitter 19

3.5.4 Andre aktiviteter på kommunikasjonsområdet 20

3.5.4.1 Dialog berørte parter 20

3.5.4.2 Deltagelse på Forskningsdagene 20

3.5.4.3 Konferanse om trygg mat i 2016 21

3.5.4.4 Markering av Verdens helsedag 2015 21

3.5.4.5 Infografikk 22

3.5.4.6 Pressedekning ... 23
3.5.4.7 Krisekommunikasjonsplan ... 23
3.6 Delmål 3: Kontaktpunkt til EFSA ... 24
3.7 Delmål 4: Effektiv og velfungerende ... 24
3.7.1 Kompetansehevende tiltak ... 25
3.7.2 Informasjonsdeling - Internkommunikasjon ... 25
3.7.3 Arbeidsmiljø ... 26
3.7.4 Andre tiltak ... 26
3.8 Administrative forventninger ... 26
3.8.1 Økonomiforvaltning ... 26
3.8.2 Risikostyring og internkontroll ... 26
3.8.3 Personal ... 27
3.8.4 Lokaler ... 27
3.9 Øvrige forventninger ... 27
3.9.1 God intern sikkerhet og beredskap ... 27
3.9.2 Fellesføringene for 2015 ... 27
3.9.3 Omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen ... 27
4 Styring og kontroll i virksomheten ... 28
5 Vurdering av fremtidsutsikter ... 29
6 Årsregnskap ... 30
6.1 Ledelseskommentarer ... 30
6.1.1 Om årsregnskapet ... 30
6.1.2 Vesentlige forhold i årsregnskapet ... 31
6.1.2.1 Budsjettfullmakter, inntektskrav og belastningsfullmakter ... 31
6.1.2.2 Årets aktivitet ... 32
6.1.2.3 Årets resultat ... 33
6.1.2.4 Vesentlige avvik ... 33
6.1.2.5 Trender og utviklingstrekk nært knyttet til årsregnskapet ... 34
6.1.2.6 Revisorordning og andre relevante opplysninger ... 35
Vedlegg/noter ... 36
Vedlegg 1: Oversikt over avsluttede saker per 31. desember 2015 ... 36
Vedlegg 2: Oversikt over saker til behandling per 31. desember 2015 ... 44
Vedlegg 3: Prinsippnote til VKMs årsregnskap for 2015 ... 47
Vedlegg 4: Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsåret 2015 ... 49
Vedlegg 5: Note A – Forklaring av samlet tildeling utgifter 2015 ... 50

Vedlegg 6: Note B – Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år 2015 51
Vedlegg 7: Oppstilling av artskontorapporteringen for 2015 52
Vedlegg 8: Note 1 – Innbetalinger fra drift 2015 53
Vedlegg 9: Note 2 – Utbetalinger til lønn 2015 54
Vedlegg 10: Note 3 – Andre utbetalinger til drift 2015 55
Vedlegg 11: Note 7 – Sammenheng mellom avregning statskassen og mellomværende med statskassen 2015 56

1 Leders beretning

VKM startet sitt 11. år med ny strategi og nye miljøoppgaver for Miljødirektoratet. Med de nye oppgavene blir VKM en vitenskapskomité for mattrygghet og miljø. Det gir muligheter for synergier mellom nye og gamle faggrupper. Disse mulighetene skal vi forvalte godt i årene som kommer.

Etter en vellykket rekrutteringskampanje, som resulterte i 79 søkere, er vi glade for at Helse- og omsorgsdepartementet oppnevnte 22 nye svært kompetente miljømedlemmer til VKM. Det var inspirerende å møte de nye medlemmene på vårt oppstartseminar for de nye faggruppene i juni og vi kom i løpet av høsten 2015 godt i gang med det faglige arbeidet i disse gruppene

VKM hadde høy faglig produksjon i 2015. Det resulterte i mange planlagte publiseringer i andre halvår. Blant disse er risikovurderinger av 12 «andre stoffer», antibiotikaresistens, og avslutning av siste del av sluttføringsoppdraget på 44 GMO-er. Medarbeidere og medlemmer har gjort en stor innsats.

Omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen var ressurskrevende og innebar at sekretariatet ble innlemmet som en uavhengig organisatorisk enhet i Folkehelseinstituttet fra 1. januar 2016. En kritisk suksessfaktor for VKMs omdømme er at VKM både er og oppfattes som uavhengig, også etter omorganiseringen. VKM var en aktiv pådriver i planleggingen av omorganiseringen og vil sammen med resten av Folkehelseinstituttet bidra til oppfyllelse av mål og intensjoner med organisasjonsendringene i tiden etter 1. januar 2016. VKM etablerte i 2015 et nytt intranett. Dette skal sikre funksjonell deling av informasjon i VKM og på sikt bidra til effektivisering av både sekretariat og komité. Det nye intranettet implementeres i løpet av 2016.

Investeringen vi gjorde ved å markere 10-årsjubileet i 2014 bar frukter i 2015 i form av styrket samarbeid med sentrale berørte parter. VKM og Mattilsynet skal være samarbeidspartnere når Norges forskningsråd sammen med Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri arrangerer en nasjonal konferanse om trygg mat 7. april 2016.

Ny EFSA-strategi styrker ivaretagelsen av rollene som offisielt norsk kontaktpunkt og fast norsk representant i EFSA Advisory Forum. VKM er i ferd med å legge til rette for bredere samarbeid mellom Norge og EFSA for deling av forskningsdata, og er aktivt med på alle arenaer for å bidra til EFSAs nye strategi.

I 2015 har VKM levert i henhold til departementets oppdragsbrev, på tross av de ressursmessige utfordringene VKM opplevde vedrørende omorganisering og andre forhold som er beskrevet i denne årsrapporten. Til grunn for dette ligger VKMs gode omstillingsevne, de effektiviserende og risikoreduserende tiltak VKM har arbeidet målrettet med de siste 11 årene, og medarbeidernes og medlemmenes iherdige innsats. Jeg slutter av dette at

resultatene samlet sett i 2015 har vært bedre enn forventet, og legger godt grunnlag for videre drift i en ny organisasjonsstruktur.

Oslo, 1. mars 2016

Marie Louise Wiborg
Fungerende direktør, sekretariatet til VKM

Camilla Stoltenberg
Direktør, Folkehelseinstituttet

Merknad til leders beretning: Helse- og omsorgsdepartementet har besluttet at det er virksomhetsleder for den sammenslåtte virksomheten på det tidspunktet årsrapporten oversendes departementet, som skal signere. Det betyr at direktør Camilla Stoltenberg i Folkehelseinstituttet som signerer på leders beretning i denne årsrapporten, sammen med fungerende direktør i VKM, selv om rapporten helt og holdent er utarbeidet av ledelsen i sekretariatet til VKM.

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Beskrivelse av virksomheten og samfunnsoppdraget

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) er en faglig uavhengig komite på mat- og miljøområdet oppnevnt av Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). VKM skal utføre uavhengige, vitenskapelige risikovurderinger og sikre åpen kommunikasjon om disse. VKM utfører risikovurderinger på områdene mattrygghet, dyrehelse, dyrevelferd, plantehelse, kosmetikk og kroppspleieprodukter, samt miljørisikovurderinger av genmodifiserte organismer og plantevernmidler. VKM utfører også enkelte miljørisikovurderinger og andre vitenskapelige vurderinger knyttet til mikrobiologiske produkter, fremmed organismer og handel med truede arter (CITES). VKM utfører risikovurderingene på oppdrag fra Mattilsynet og Miljødirektoratet. VKM gjør også risikovurderinger på eget initiativ.

VKM består av en tverrfaglig komité med i underkant av 120 medlemmer fordelt på en Hovedkomité og 11 faggrupper, og et sekretariat på ca. 21 personer. Medlemmene er uavhengige vitenskapelige eksperter fra en rekke fagfelt og representerer oppunder 30 vitenskapelige institusjoner. VKM eller sekretariatet for VKM kan ikke instrueres i faglige spørsmål. Administrativt er sekretariatet for VKM organisert som en egen enhet ved Folkehelseinstituttet fra 1. januar 2016.

Medlemmene i VKM oppnevnes av Helse- og omsorgsdepartementet. De fleste av medlemmene er ansatt ved nasjonale forskningsinstitusjoner. Medlemmene deltar i VKM i kraft av egen faglig ekspertise og representerer ikke sin arbeidsgiver eller andre interesser.

Sekretariatets direktør har ansvaret for den daglige virksomheten. Leder for Hovedkomiteen og/eller faggruppene har ansvaret for de faglige risikovurderingene som utføres av VKM.

VKM skal praktisere full åpenhet om sitt arbeid. VKM leverer faglige vurderinger i form av uttalelser (på engelsk «opinions»). En uttalelse kan være en risikovurdering, en nytte- og risikovurdering, en forskningsoppsummering eller andre vitenskapelige vurderinger og kommentarer.

Sekretariatet for VKM er norsk kontaktpunkt for EFSA (European Food Safety Authority) og deltar i EFSA Advisory Forum. VKM skal bidra med relevante vitenskapelige data og utveksling av informasjon mellom Norge og EFSA og andre internasjonale risikovurderingsorganer.

2.2 Organisasjon og ledelse

Komiteen er organisert i elleve faggrupper og en hovedkomite. Arbeidet med risikovurderingene foregår i faggruppene og i Hovedkomiteen.

Hovedkomiteen behandler også saker av prinsipiell og overordnet karakter. Den diskuterer retningslinjer for arbeidet i VKM, koordinerer saker som behandles i flere faggrupper og sluttbehandler større saker. Hovedkomiteen ledes av professor dr.med. Jan Alexander, Folkehelseinstituttet i Oslo. Nestleder er professor dr. scient. Gro-Ingunn Hemre, Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) i Bergen.

VKMs sekretariat organiserer komiteens arbeid og har det forvaltningsmessige ansvaret for driften av hele VKM, mens Folkehelseinstituttet fra 1. januar 2016 har det forvaltningsmessige ansvaret for Sekretariatet for VKM. Sekretariatet har i pr. 31.12.2015 21 ansatte og 19 årsverk. 13 ansatte er koordinatorer for VKMs faggrupper og prosjektledere for VKMs risikovurderinger, nytte- og risikovurderinger, forskningsoppsummeringer, uttalelser og andre oppdrag som komiteen arbeider med. Tre av disse leder prosjektarbeid med vurderinger innenfor GMO-området. Videre har sekretariatet én ansatt på eksponeringsberegninger, to ansatte på kommunikasjonsområdet og to ansatte på administrasjonsområdet. Sekretariatet er lokalisert i den såkalte «hjørnevillaen» på Lindern i Oslo, og har leid kontorlokaler av Folkehelseinstituttet.

Sekretariatet ledes av professor dr.med. Lars E. Hanssen og assisterende direktør er Marie Louise Wiborg, som også er koordinator for Hovedkomiteen. I tillegg til disse, besto ledergruppen av administrasjonssjef Gisle Solstad og kommunikasjonssjef Astrid Bjerkås, samt prosjekteier for miljøoppgavene, Merethe Aasmo Finne. Wiborg har midlertidig fungert som direktør siden august 2015.

VKMs sekretariat er offisielt norsk kontaktpunkt for den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet, EFSA. VKMs direktør er Norges representant i EFSAs rådgivende organ, EFSA Advisory Forum. I 2015 var kommunikasjonssjef Astrid Bjerkås norsk representant i EFSAs Advisory Forum Communication Group (AFCWG), og administrasjonssjef Gisle Solstad var norsk kontaktpunktrepresentant.

VKMs mål og strategier danner grunnlaget for årlige virksomhets- og aktivitetsplaner. Resultater og måloppnåelse blir rapportert årlig til Helse- og omsorgsdepartementet.

Fra 2016 er sekretariatet for VKM organisert som en egen, faglig uavhengig organisatorisk enhet i Folkehelseinstituttet. Organisasjonsendringen omtales andre steder i denne rapporten.

2.3 Presentasjon av enkelte volum- og nøkkeltall

Volumtall for VKM, se del 3:	2015	2014	Endring i %
Antall publikasjoner	34*	39	-13 %
Antall publikasjoner (ikke GMO) til rett tid	90 %	84 %	6 %
Antall publikasjoner GMO til rett tid	75 %	74 %	1 %
Gjennomsnittlig månedlig antall unike besøkende på nettsiden	4 100	4 100	-
Alle risikovurderinger publisert med omtale på norsk og engelsk nettside	100 %	100 %	-
Norske omtaler skal ikke overskride «Middels vanskelig» i lesbarhetsindeks (Liks)	53 %	66 %	-13 %
Alle nye bestillinger skal omtales på de norske nettsidene (minst 50 % på de engelske nettsidene)	100 %	100 %	-
Alle faggruppers og Hovedkomiteens dagsordener og protokoller publiseres på den norske nettsiden	100 %	100 %	-

* I arbeidet med andre stoffer er det i alt risikovurdert 12 stoffer som er publisert i 8 forskjellige publikasjoner. Totalt sett kan derfor endringen anses å være -0,3 %.

Nøkkeltall for VKM, se del 6:	2015	2014
Årsverk	19	18,22
Antall ansatte	21	20
Samlet tildeling post 01-99	22 986 000 kr	20 932 000 kr
Driftsutgifter	26 841 896	25 277 717 kr
Utnyttelsesgrad post 01-29	94 %	103 %
Lønnsandel av driftsutgifter	61 %	58 %
Lønnsutgifter per årsverk	867 361 kr	808 137 kr

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Overordnet mål: Levere risikovurderinger av høy vitenskapelig kvalitet

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Andel risikovurderinger som gjennomføres innenfor planlagt tid. **Andel risikovurderinger som leveres innenfor estimerte kostnadsrammer**	75 % av VKMs risikovurderinger skal leveres innenfor planlagt tid og kostnadsrammer	Ja
Tilfredshetsfaktor hos oppdragsgiverne (Mattilsynet og Miljødirektoratet)	Mattilsynet og Miljødirektoratet er tilfredse med risikovurderingene fra VKM (Alle risikovurderingene skal av oppdragsgiver vurderes som «gode» eller «meget gode»)	Ja

3.1.1 VKMs gjennomføringsevne

VKM har i 2015 publisert 34 risikovurderinger, samt vurdert 25 dietetiske produkter. En kort omtale over de avsluttede sakene finnes i vedlegg 1.

Spesielt høsten 2015 var det høy aktivitet, med fire ekstra sluttføringsoppdrag av genmodifiserte nelliker, de første 12 risikovurderingene av andre stoffer i kosttilskudd og energidrikker (publisert i 8 rapporter), og tre store vurderinger av antibiotikaresistens.

Ved utgangen av året hadde VKM 59 saker til behandling (vedlegg 2).

Oversikt over avsluttede og pågående saker i VKM finnes på www.vkm.no.

3.1.1.1 Fagsaker (unntatt GMO)

I januar satte sekretariatet sluttdatoer for risikovurderinger som skulle avsluttes første halvår. Alle disse sakene ble publisert innenfor planlagt tid (100 %).

For høsten 2015 gjennomførte VKM de aller fleste publiseringer som planlagt. Fire saker ble utsatt til 2016. Dette skyldes i hovedsak resurssitasjonen høsten 2015 beskrevet i kapittel 4. Oppstart av enkelte saker ble også forskjøvet litt ut i tid i tillegg til omprioriteringer av rekkefølgen på enkelte saker. Alle prioriteringer er avklart i samråd med VKMs oppdragsgivere.

I alt har VKM 90 % gjennomføringsevne for risikovurderingene i 2015.

3.1.1.2 GMO-saker

Som en del av forberedelsene til implementering av EU-forordning 1829/2003 i norsk rett, ble VKM i 2012 bedt av Miljødirektoratet og Mattilsynet om å utarbeide endelige helse- og miljørisikovurderinger av 40 genmodifiserte organismer (GMOer) og avledete produkter som er godkjent under forordning 1829/2003 eller direktiv 2001/18, og som er godkjent for ett eller flere bruksområder som omfattes av den norske genteknologiloven. Ved årsskiftet 2014/2015 var 26 av sakene på oppdraget sluttført og publisert, og ytterligere 6 saker var ferdig behandlet av faggruppen. Disse vil bli publisert sammen med de siste sakene av sluttføringsoppdraget.

I mai 2015 mottok VKM en ekstrabestilling på sluttføring av fire genmodifiserte hagenelliker for import og salg som avskårne prydblomster. I og med at dette er GMOer som er godkjent under EUs utsettingsdirektiv, ble VKM bedt av Miljødirektoratet om at disse søknadene prioriteres foran øvrige sluttføringssaker. Risikovurderingene av hagenellikene ble publisert i oktober. Ekstrabestillingen medførte imidlertid at ferdigstillelsen av de resterende sakene på sluttføringsoppdraget ble noe forsinket. De siste tre sakene ble sendt ut for godkjenning i faggruppen før jul og med sikte på endelig godkjenning på faggruppens møte i februar 2016.

I alt har VKM 75 % gjennomføringsevne for risikovurderingene av GMO i 2015.

3.2 Tilfredshetsfaktor hos oppdragsgiverne

VKM har som mål at Mattilsynet og Miljødirektoratet skal være tilfredse med risikovurderingene fra VKM. Målet er at oppdragsgiver skal vurdere alle risikovurderingene som «gode» eller «meget gode». For å kartlegge dette har VKM sendt ut spørreskjemaer til Mattilsynet og Miljødirektoratet for alle risikovurderingene som er publisert første halvår 2015.

Til Mattilsynet er tilfredshetsskjemaene sendt til ansvarlig seksjon, der de er bedt om å svare på hvor godt de mener VKM har besvart oppdraget, hvor godt de syns VKM har klart å formidle budskapet i risikovurderingen og hvor godt fornøyd de er med samarbeidet med VKM. Til Miljødirektoratet er skjemaene sendt til VKMs kontaktpersoner.

3.2.1 Tilbakemelding fra Mattilsynet

Mattilsynet er meget godt og godt fornøyd med alle risikovurderingene VKM har levert på oppdrag i 2015. I enkelte saker trekker Mattilsynet frem meget godt samarbeid og god dialog underveis i arbeidet.

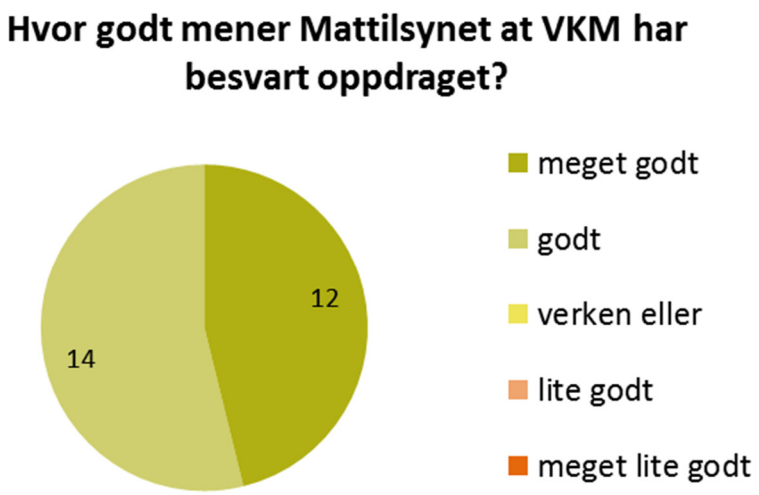

Figur 1: Mattilsynets tilfredshet med VKMs risikovurderinger

3.2.2 Tilbakemelding fra Miljødirektoratet GMO

VKM har fått tilbakemelding fra Miljødirektoratet på 3 av i alt 9 sluttføringsoppdrag publisert i 2015. Miljødirektoratet er meget godt fornøyd med disse.

Direktoratet beskriver at oppdraget er gjennomført på en faglig og administrativt god måte, at budskapet i risikovurderingen er klart og tydelig, og at VKM har åpen og tett dialog med oppdragsgiver som gjør det mulig å gjennomføre oppdraget på en god måte.

Figur 2: Miljødirektoratets tilfredshet med VKMs risikovurderinger på GMO

3.3 Ny strategi

VKMs strategi for perioden 2015-2018 ble publisert som planlagt. I den nye strategien konsentrerer vi oss særlig om de områdene hvor VKM skal strekke seg enda lenger. Overordnet mål er at VKM leverer vitenskapelige risikovurderinger av høy kvalitet i god dialog med omverdenen. VKMs strategiske satsingsområder for perioden 2015-2018 er:

- bedre risikovurderinger
- synliggjøre kunnskapsbehov
- bedre dialog
- VKM som attraktiv komité og sekretariat

3.4 Delmål 1: Høy faglig kompetanse

VKM skal ha høy faglig kompetanse, god forståelse av sin rolle i risikoanalysen og benytte internasjonalt anerkjente definisjoner og metoder for vurdering av nytte og risiko innenfor VKMs fagområder.

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
VKM er pådriver for mer analysedata og forskning på særnorske forhold	VKM skal gjennom sine risikovurderinger og gjennom egen årlig rapport aktivt formidle sine kunnskapsbehov til forvaltningen og Forskningsrådet	Ja

3.4.1 Behov for ny kunnskap og forskning

VKM har i 2015 prioritert arbeidet med å synliggjøre og videreformidle forskningsbehov, arbeidet med å få på plass gode prosesser for deling av analysedata og arbeidet med å beskrive usikkerhet i risikovurderingene komiteen utarbeider.

VKM igangsatte i første halvår et prosjekt med utgangspunkt i ett av VKMs strategiske satsningsområder for 2015-2018: Synliggjøre kunnskapsbehov, hvor målet er å bedre det nasjonale kunnskapsgrunnlaget. Resultatet er en rapport som beskriver

- hva kunnskapsbehovene er
- hva som er kunnskapsstatus innenfor disse områdene
- om det er pågående prosjekter VKM kjenner til som vil bidra til å fylle kunnskapsbehovene
- hva det vil bidra til hvis disse kunnskapsbehovene fylles

Prosjektet leverer også rutiner for utarbeidelse av innspill om kunnskapsbehov og en veiledning for hvordan kunnskapshull/kunnskapsbehov skal beskrives i VKMs vurderinger, samt en oversikt over målgruppene for kunnskapsbehovrapporten. Arbeidet ferdigstilles i 2016.

3.4.2 Usikkerhet

VKM har i 2015 fokusert på å beskrive og kommunisere usikkerhet i risikovurderingene komiteen utarbeider. Dette har sammenheng med delmål 3.

Det skal være åpenhet om VKMs arbeid. Hvordan VKM vurderer, beskriver og kommuniserer usikkerhet i rapportene og deretter i andre kanaler har stor betydning for hvordan mottakerne oppfatter VKMs konklusjoner og for hvilken tillit de har til VKMs arbeid og VKM som vitenskapskomité. Det er viktig for VKMs omdømme at vi har en nyansert kommunikasjon. I tillegg er det viktig for VKMs oppdragsgivere at vi klarer å kommunisere graden av usikkerhet i konklusjonene våre.

VKM igangsatte i første halvår et internt prosjekt med mål om å:

- utarbeide en idebank for hvordan usikkerhet og variasjon kan vurderes, beskrives og kommuniseres. Idebanken vil inneholde eksempler og metoder tilknyttet hvert trinn i usikkerhetstrappen
- utarbeide felles ordliste, til bruk i beskriving og kommunikasjon av usikkerhet i VKMs vurderinger. Ordlisten vil være en samling og en harmonisering av uttrykk brukt om risiko i VKM.

I tillegg skal både faggrupper og hovedkomité gjennom dette prosjektet bli kjent med trinnene i usikkerhetstrappen: bevisstgjøring, kvalitativ beskrivelse, kvantitativ angivelse, probabilistisk beregning av usikkerhet. Prosjektet vil fortsette i 2016.

3.4.3 Tilgang på analysedata

Tilgang på analysedata har vært og er sentralt for VKMs arbeid med risikovurderinger. Dette har tidligere blitt meldt inn som tidstyv til departementet og vært drøftet i styringsdialogen. Sammen med Mattilsynet har VKM i 2015 tatt initiativ til et samarbeid med kunnskapsinstitusjonene med følgende målsetninger:

- At det gjøres analyser
- At det finnes oversikt over hvilke data som finnes
- At data er tilgjengelig for alle som ønsker å bruke dem
- At data som finnes er tilgjengelig i formater som kan brukes i forskning og risikovurderinger
- At data som finnes er tilgjengelige for EFSA

Punktene ble drøftet under et møte med Mattilsynet og kunnskapsinstitusjonene i mars, og arbeidet følges opp videre, blant annet ønsker Mattilsynet å etablere en samarbeidsgruppe med representanter for Veterinærinstituttet, NIBIO, VKM og Mattilsynet. VKM har i 2015 arbeidet med å legge til rette for en avtale mellom EFSA og UiO for deling av data fra de nasjonale kostholdsundersøkelsene. Målet er at dette kommer på plass i første halvdel av 2016.

3.4.4 Oppnevning av medlemmer til to nye faggrupper

3.4.4.1 Oppnevning

I november 2014 startet VKM arbeidet med rekruttering av nye komitémedlemmer til å ivareta de nye oppgavene for Miljødirektoratet. Utlysningen ble publisert 4. desember, med søknadsfrist 27. februar 2015.

I søknadsperioden iverksatte sekretariatet en omfattende informasjonskampanje mot forskningsmiljøer med relevant miljøfaglig kompetanse. Ved søknadsfristens utløp hadde totalt 79 kandidater søkt om å bli miljøekspert i VKM.

Møte i bedømmelseskomiteen, bestående av to svenske og tre norske eksperter, fant sted 10. april. Sekretariatet leverte sin innstilling til HOD 24. april, og sammensetningen av de nye faggruppene ble offentliggjort 16. juni.

Etter en samlet vurdering fant bedømmelseskomiteen 43 av søkerne kvalifiserte for de nye oppgavene. Av disse ble 13 kandidater innplassert i faggruppen for fremmede organismer og handel med truede arter (CITES), mens ni kandidater ble innplassert i faggruppen for mikrobiell økologi. For å styrke den miljøfaglige kompetansen i GMO-gruppen, ble det i tillegg utnevnt ett nytt medlem til faggruppen for genmodifiserte organismer. Begge lederne av de nye faggruppene er kvinner. Kjønnsfordelingen for øvrig er 27 % kvinner og 73 % menn.

Søkere som bedømmelseskomiteen fant kvalifiserte, men som av ulike grunner ikke ble innplassert i komiteen (for smal kompetanse, kompetanse noe på siden av kjerneområdene for faggruppen eller med tilnærmet lik kompetanse med andre søkere), kan imidlertid være aktuelle for arbeidsgrupper under faggruppene. Dette gjelder ikke minst arbeidet innen fremmede organismer og CITES der oppdragene vil omfatte et vidt spekter av organismegrupper, og der behovet for å hente inn eksperter med spisskompetanse på ulike arter/artsgrupper vil være stort. Disse kandidatene vil derfor inngå i en «pool» av eksterne eksperter, som etter behov benyttes i arbeidsgrupper som utarbeider utkast til risikovurderinger for VKMs faggrupper.

3.4.4.2 Oppstartsseminar

VKMs sekretariat inviterte til oppstartsseminar for de nye faggruppene fredag 19. juni. Hensikten med seminaret var å informere om VKMs samfunnsoppdrag og rolle i mat- og miljøforvaltningen, hvilke produkter som leveres, arbeidsmåter, roller og forventninger til komiteen. Videre var målet at medlemmene skulle få større kjennskap til Miljødirektoratets utvidete oppdrag til VKM, synergier med eksisterende portefølje, kommende bestillinger og samhandling med Artsdatabanken.

Med unntak av tre medlemmer som var forhindret fra å møte, deltok samtlige av VKMs nye miljøeksperter på seminaret. I tillegg var Miljødirektoratet og Artsdatabanken representert på

møtet. Tilbakemeldingene fra medlemmer og eksterne deltagere på program og gjennomføring av dagen har gjennomgående vært svært positive.

Oppstartsseminaret ble «streamet», og alle innleggene lagt ut på VKMs nyopprettede YouTube-kanal. Videre opplæring av VKMs nye medlemmer har foregått i faggruppene i løpet av høsten.

3.5 Delmål 2: Åpenhet

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelige risikovurderinger og klar kommunikasjon på norsk og engelsk. VKMs hjemmesider på Internett skal være utformet på en måte som sikrer god tilgjengelighet til alle brukergrupper og skal basere sin informasjonsvirksomhet på den statlige informasjonspolitikken.

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Andel av risikovurderinger på norsk og engelsk	Alle risikovurderingene skal publiseres på norsk og engelsk nettside med omtale Norske omtaler skal ikke overskride «Middels vanskelig» i lesbarhetsindeks (Liks) http://www.skrifltig.no/liks-kalkulator	Ja Nei
Gjennomsnittlig månedlig antall unike besøkende på nettsiden	VKMs nettside skal ha minimum 2500 unike besøkende hver måned	Ja
Antall følgere på Twitter	VKM skal i løpet av 2015 oppnå 1100 følgere på Twitter	Delvis (1036 følgere)

3.5.1 Lesbarhet i VKMs nettomtale av risikovurderinger

Det er et mål at nettomtaler på norsk ikke skal overskride «middels vanskelig» i lesbarhet (Liks). I år oppfyller 42 % av sakene målene. Tas omtalen av GMO-risikovurderinger ut av oversikten, oppfyller 53 % av sakene målene. Dette er en tilbakegang fra 2014. Ingen av omtalene av risikovurderinger er «veldig vanskelig, byråkratspråk».

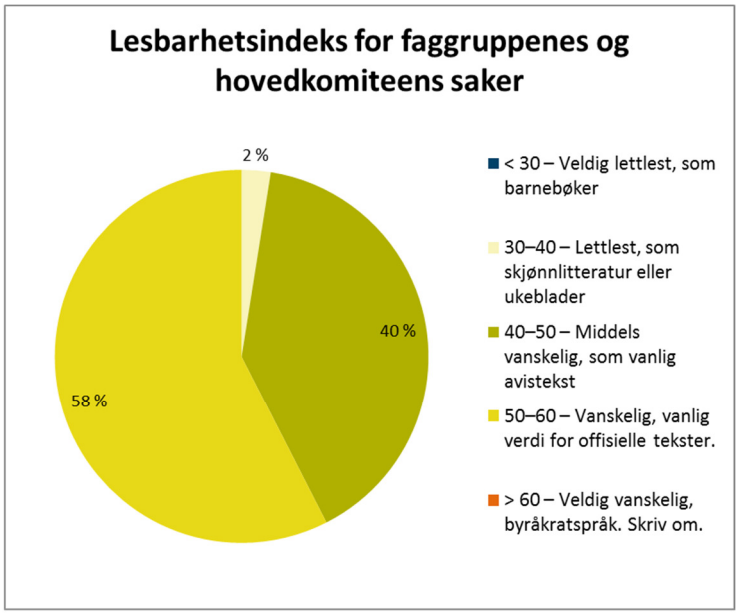

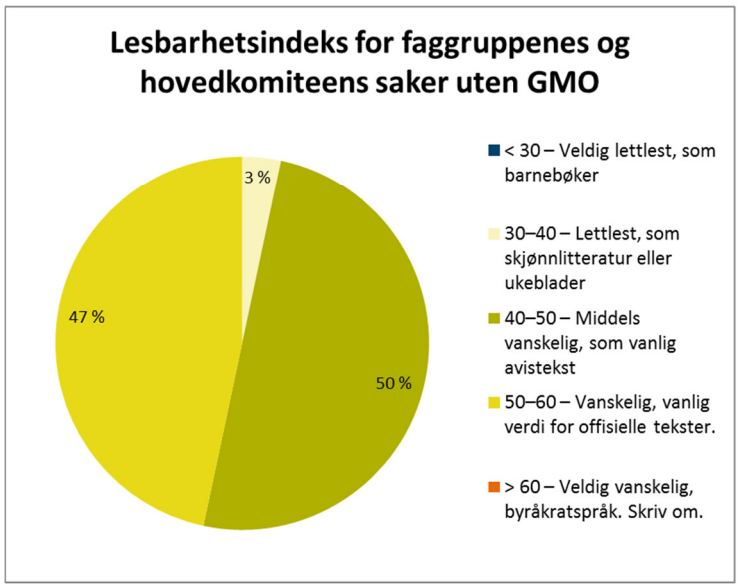

Figur 4: Oversikt over lesbarhet til VKMs nettomtaler av risikovurderingene

3.5.2 Gjennomsnittlig månedlig antall unike besøkende på nettsiden

VKM når det nye målet om minimum 2500 unike besøkende per måned på nettsidene, bortsett fra i sommermånedene juli og august.

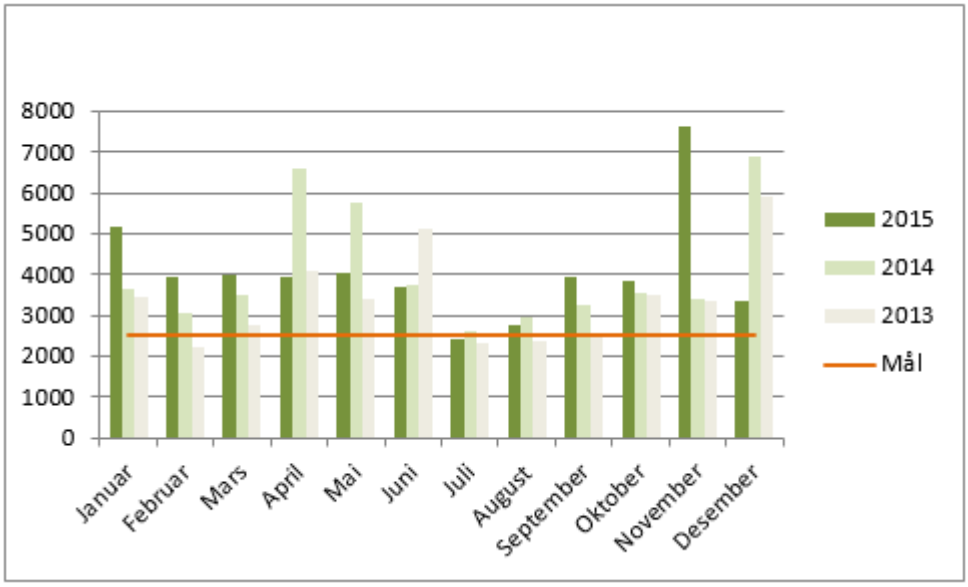

Figur 5: Oversikt over antall unike besøk per måned på VKMs hjemmeside 2014-2015.

Sammenlignet med i fjor, er antall unike besøkende høyere i alle måneder bortsett fra midt på sommeren og i desember. Publisering av «andre stoffer» gir rekordbesøk. Gjennomsnittlig månedlig antall unike beøkende på nettsidene er på samme nivå som i fjor: 4100.

Grunnet en aldrende publiseringsløsning vil VKM fremover ha behov for å utvikle nye nettsider. Derfor skal løsningen som velges for intranett for VKM også kunne brukes til utvikling av fremtidige nye nettsider. Utvikling av VKMs nettsider vil det være nært knyttet til innlemmelsen av sekretariatet i Folkehelseinstituttet fra nyttår.

3.5.3 Antall følgere på Twitter

VKM har per 31.12.2015 1039 følgere på Twitter. Det er litt lavere enn årsmålet om 1100 følgere. Antallet følgere i sosiale medier er nært knyttet til aktivitet. VKM fortsetter å prioritere kommunikasjon i sosiale medier.

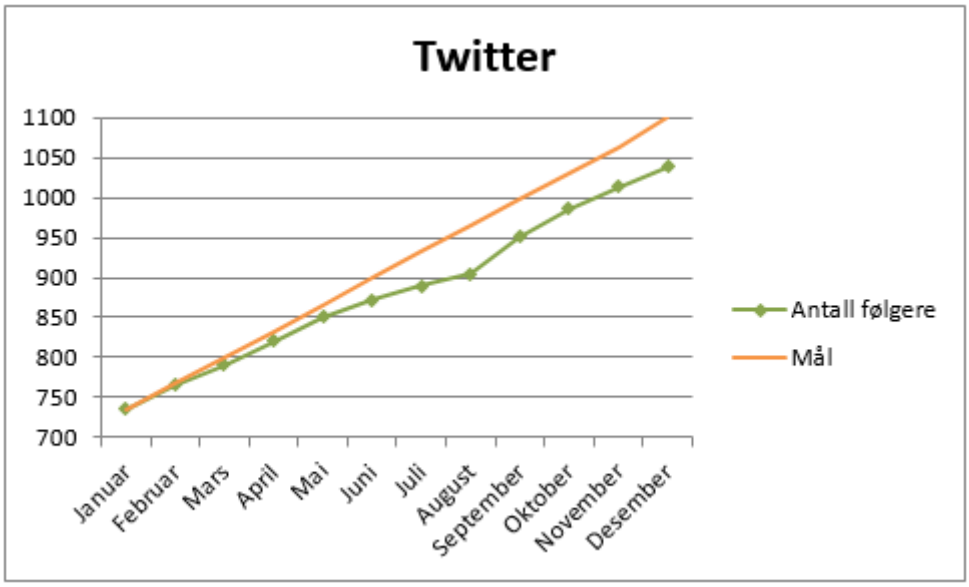

Figur 6: Oversikt over antall følgere per måned på Twitter.

3.5.3.1 Sosiale medier utenom Twitter

I juni lanserte VKM egen YouTube-kanal.
https://www.youtube.com/channel/UCTVcSkG5tU8U7J1tSOMzAiw

YouTube-kanalen skal bidra til å nå målet om åpenhet i arbeidet og til at VKM når frem til relevante målgrupper med enkelt tilgjengelig informasjon.

VKMs blogg (Tryggmatbloggen.com), Instagram (124 følgere) og LinkedIn (334 følgere) fortsetter den positive utviklingen i antall brukere og følgere fra 2014. Spesielt er utviklingen god for bloggen.

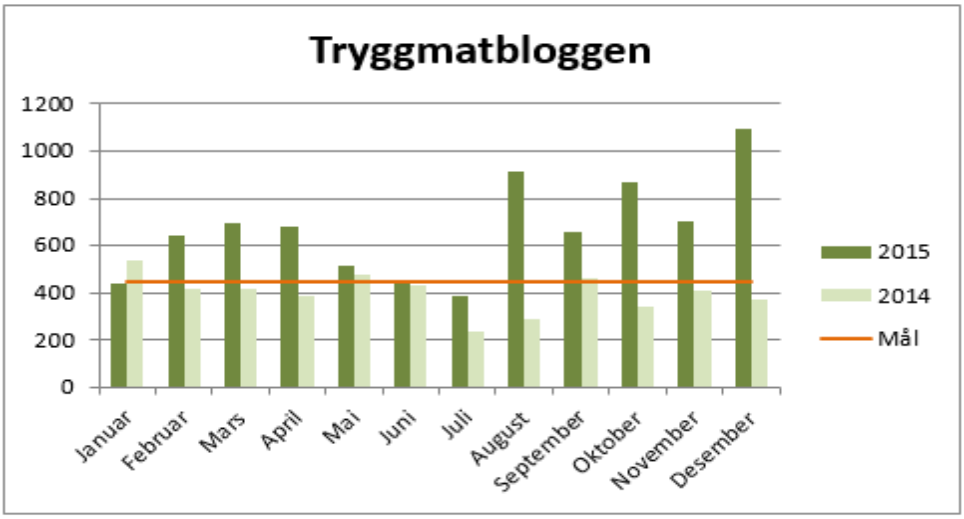

Figur 7: Oversikt over unike besøk per måned på Tryggmatbloggen.com.

3.5.4 Andre aktiviteter på kommunikasjonsområdet

3.5.4.1 Dialog berørte parter

VKM har vedtatt en strategi for å styrke dialogen med berørte parter, i tråd med vedtatt strategi for VKM, der bedre dialog er ett av hovedsatsingsområdene. Implementering av strategien starter i 2016.

Grunnlagsrapport ble utarbeidet av en av EFSAs kommunikasjonsrådgivere med spesialkompetanse innen «stakeholder relations» da hun i januar 2015 jobbet en uke i sekretariat som en del av EFSAs utvekslingsprogram med medlemslandene.

VKMs kommunikasjonssjef hospiterte to uker i EFSAs kommunikasjonsavdeling i oktober. Der arbeidet hun med prosjekter som inngikk i EFSAs arbeid med ny strategi for dialog med berørte parter.

Tiltakene i VKMs strategi for dialog med berørte parter inkluderer

- årlig berørte-parter dag, som også vil være en del av kontaktpunkt-arbeidet, frokostseminarer, fortsatt deltagelse på Forskningstorget
- økt deltagelse på andres møter
- årlig oppdragsgiverdag for Mattilsynet og Miljødirektoratet
- økt bruk av høringseksperter

VKM har utviklet et system for prioritering av kontakt med berørte parter, i enkeltsaker og i VKMs generelle kontakt, basert på variablene interesse for VKMs arbeid og partens nedslagsfelt.

3.5.4.2 Deltagelse på Forskningsdagene

VKM har også i 2015 deltatt på Forskningstorget i Oslo under Forskningsdagene. Forskningsrådet stilte sal l i Litteraturhuset til disposisjon, slik at Mattilsynet og VKM kunne arrangere åpent møte om plantevernmidler. Videre ble VKM invitert av Forskningsrådet til å bidra i utviklingen av ulike arrangementer under Forskningsdagene. Tema i år var mat.

Som en del av prosjektet Forskningstorget 2016, utviklet VKM undervisningsopplegg for elever i mat og helse på ungdomsskoletrinnet, med tema sunn og trygg mat – og mengde. Brosjyren har vært svært populær blant lærere.

Figur 8: Undervisningsbrosjyre om trygg mat - og mengde. Brosjyren er ment som supplement til læreverk i undervisning i faget mat og helse for elever i ca. 9.-klasse. Brosjyren med ekstramateriell ligger på Matportalen og på VKMs nettsider http://www.vkm.no/eway/default.aspx?pid=277&trg=Content_6500&Main_6177=6500:0:31,2296&Content_6500=6752:2164734::0:6712:1:::0:0

3.5.4.3 Konferanse om trygg mat i 2016

VKM har styrket kontakten mot Norges forskningsråd. VKM er invitert som samarbeidspartner sammen med Mattilsynet til å arrangere konferanse om trygg mat 7. april 2016, som Forskningsrådet arrangerer sammen med Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri.

3.5.4.4 Markering av Verdens helsedag 2015

I samarbeid med Mattilsynet bidro VKM til den nasjonale markeringen av Verdens helsedag 7. april, hvor temaet i år var mattrygghet.

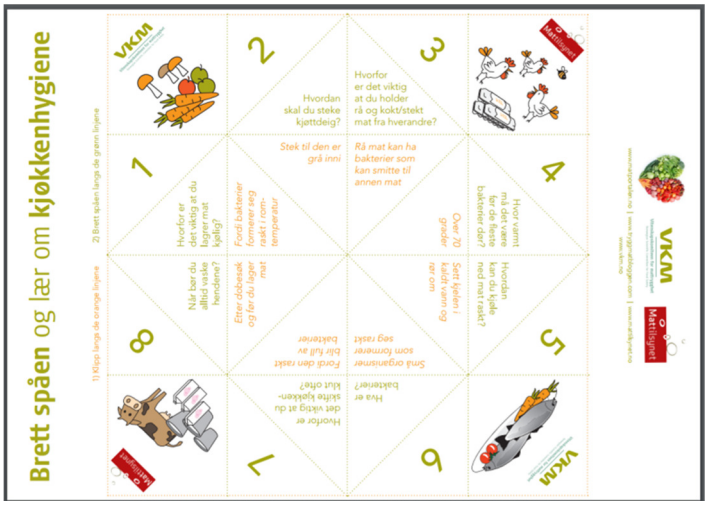

Figur 9: Spå for de små. Brett en spå og lær om god kjøkkenhygiene.

3.5.4.5 Infografikk

Erfaringen med infografikk til publiseringen av nytte- risikovurderingen av fisk i 2014 var positiv. Til publiseringen av vurderingene av antibiotikaresistens av koksidiostatika utviklet VKM derfor infografikk på norsk og engelsk. Infografikkene ble meget godt mottatt og brukes nå også av andre, blant annet av Universitetet i Oslo.

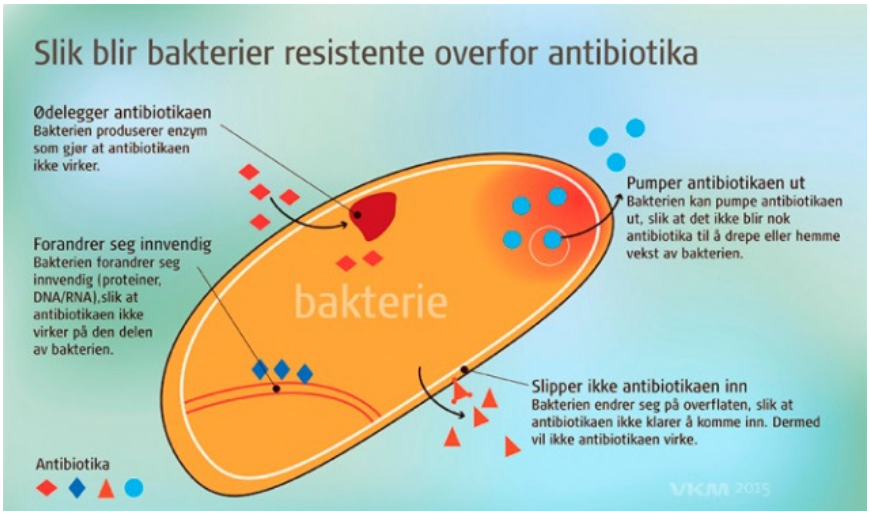

Figur 10: Til publisering av vurderingene av antibiotikaresistens i desember utviklet VKM infografikk på norsk og engelsk. Her er to av i alt 12 infografikker.

3.5.4.6 Pressedekning

VKMs pressedekning er fortsatt nært knyttet til publisering av risikovurderinger fra VKM og EFSA. Dekningen av VKM er i det store og hele nyansert. VKM får til dels stor oppmerksomhet når Mattilsynet og VKM arrangerer åpne overleveringsmøter, som for "andre stoffer" og antibiotikaresistens. VKM får stadig flere henvendelser om generelle problemstillinger knyttet til trygg og sunn mat. VKM er invitert til å delta i NRK-programmet Folkeopplysningen.

VKM har styrket medietrenerkompetansen til VKMs kommunikasjonsmedarbeidere. VKM øker mediekompetansen til koordinatorene og medlemmer gjennom øving og standard medietrening med kamera forut for utfordrende saker, og gjennom evaluering i etterkant.

3.5.4.7 Krisekommunikasjonsplan

VKM har påbegynt arbeidet med krisekommunikasjonsplan. Arbeidet fortsetter i 2016. Deler av planen samkjøres med planene til Folkehelseinstituttet i forbindelse med at sekretariatet er innlemmet i Folkehelseinstituttet fra 1. januar 2016.

3.6 Delmål 3: Kontaktpunkt til EFSA

VKM skal sørge for dialog og samarbeid med EFSA og andre internasjonale risikovurderingsorganer.

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Antall møter i Advisory Forum, Advisory Forums kommunikasjon-arbeidsgruppe og kontaktpunktenes møter som VKM deltar på	VKM skal delta på alle møter i Advisory Forum (fire/år), Advisory Forums kommunikasjonsarbeidsgruppe (fire/år) og kontaktpunktenes møter (fire/år)	Ja
Antall offisielle EFSA-nettverk med norske deltagere	Sørge for at det er norske deltagere i alle EFSAs offisielle nettverk	Ja
Andel bestillinger og risikovurderinger som lastes opp på EFSAs Information Exchange Platform (IEP)	Alle relevante bestillinger og risikovurderinger lastes opp på EFSAs Information Exchange Platform (IEP)	Ja

VKM har nådd målsetningene i 2015. VKM har i første halvår utviklet en EFSA-strategi for ivaretagelse av rollen som offisielt norsk kontaktpunkt og direktørens rolle som fast norsk representant i EFSA Advisory Forum. VKM er i ferd med å legge til rette for bredere samarbeid mellom Norge og EFSA for deling av forskningsdata, og er aktivt med på alle arenaer for å bidra til EFSAs nye strategi. VKM la i ved slutten av året grunnlaget for å invitere EFSAs Executive Director Bernhard Url til Norge, et besøk som avholdes i april 2016.

3.7 Delmål 4: Effektiv og velfungerende

VKM skal ha et godt arbeidsmiljø og velfungerende og SMARTe arbeidsprosesser. VKM skal sikre målrettet, hensiktsmessig og effektiv drift av virksomheten.

Styringsparameter	Resultatkrav	Oppnådd
Andel ansatte i sekretariatet som tar kompetansehevende kurs og lignende hvert år	Minst 70 % av sekretariatet tar kompetansehevende kurs eller lignende hvert år	Ja
VKM skal etablere funksjonell deling av informasjon mellom eksperter og sekretariat	VKM skal etablere et intranett	Ja
Tilfredshet ved arbeidsmiljøkartlegging	Tilfredshet målt ved arbeidsmiljøkartlegging skal være minst 4 på en skala fra 1-6	Ikke avholdt

3.7.1 Kompetansehevende tiltak

I henhold til virksomhetsplanen skulle det i 2015 opprettes individuelle kompetanseplaner for alle ansatte. VKM måtte omdisponere ressursbruken på bakgrunn av arbeidet med omorganiseringen i den sentrale helseforvaltningen og har ikke opprettet slike planer i 2015. Det ble avsatt midler i budsjettet for 2015 for individuelle kompetansehevende tiltak.

Aktiv bruk av VKMs prosjektrutiner og aktiv porteføljestyring frigjør tid for de fleste ansatte til kompetansehevende tiltak. Dette bygger opp under måloppnåelse under hovedmål og delmål 1 og 2. VKM har også i 2015 vektlagt oppfølging av at prosjekter gjennomføres i henhold til gjeldende rutiner.

VKM har i 2015 arrangert et årlig oppdateringskurs i prosjektledelse for ansatte. Flere ansatte har i 2015 tatt videreutdanning i prosjektledelse på universitetsnivå. Kompetansehevende tiltak er også et sentralt virkemiddel for måloppnåelse vedrørende et godt arbeidsmiljø (mestring). Kurset ble arrangert i forbindelse med et fire-dagers internseminar i januar hvor SMARTE arbeidsprosesser og ledelse av grupper og team i VKMs kontekst sto i fokus.

3.7.2 Informasjonsdeling - Internkommunikasjon

VKM har som planlagt gjennomført utviklingen av et intranett som skal sikre funksjonell deling av informasjon innad i sekretariatet, og utad til medlemmene. Ved å utvikle og implementere et intranett bygges det også opp under måloppnåelse for hovedmål, delmål 1 og 2. Intranettet ble lansert som planlagt 1. desember. Implementeringen fortsetter i 2016. Prosjektet og implementeringen gjennomføres i dialog med Folkehelseinstituttet. Arbeidet med en strategi for intern kommunikasjon vil fortsette i 2016.

VKM har tilrettelagt for oppdateringer og utvekling av erfaringer gjennom periodiske gjennomganger av prosjektporteføljen i plenumsdiskusjoner, og utvikler dette konseptet videre i 2016.

I forbindelse med at VKM i 2015 gikk fra å være en vitenskapskomité for mattrygghet til å bli en vitenskapskomité for mattrygghet og miljø har VKM prioritert arbeidet med at ansatte og medlemmer får kunnskap om hverandres fagområder. Et analysearbeid startet opp i andre halvdel av 2015 for å legge til rette for økt samarbeid på tvers i sekretariat og komité gjennom bl.a. å tilrettelegge for samarbeidsgrupper («clustere») bestående av koordinatorer innenfor samme/tilstøtende fagområder. VKM skal implementere økt bruk av tverrfaglige samarbeidsgrupper i løpet av 2016.

3.7.3 Arbeidsmiljø

VKM gjennomførte en arbeidsmiljøundersøkelse i november 2014. VKM vurderte at en ny arbeidsmiljøundersøkelse høsten 2015 ikke var hensiktsmessig i lys av de pågående omorganiseringsprosessene i helsesektoren.

VKM har i 2015 arbeidet for en klar og tydelig rolleforståelse internt i sekretariatet og som skal signaliseres ut i komitéen gjennom bl.a. kompetansehevning (prosjekt), interne prosjektrutiner og i møter med faggruppene. Arbeidet er et kontinuerlig arbeid som styrkes ble styrket i forkant av sammenslåingen med Folkehelseinstituttet, og forsettes aktivt i 2016.

VKM har høsten 2015 iverksatt et forprosjekt for å se nærmere på økt samarbeid på tvers i sekretariat og komité gjennom å tilrettelegge for samarbeidsgrupper («clustere») bestående av koordinatorer/prosjektledere innenfor samme/tilstøtende fagområder både for å legge til rette for faglige synergier og for å redusere prosjektrisiko (eksempelvis ved prosjektlederes fravær). Dette arbeidet har også en viktig arbeidsmiljømessig side.

3.7.4 Andre tiltak

VKM har i 2015 arbeidet aktivt for å inkludere de nye oppgavene knyttet til miljø på en god måte i hele VKM gjennom egen prosjektorganisering og gjennom faglig integrasjon.

I forbindelse med de nye oppgavene og omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen iverksatte VKM høsten 2015 et forprosjekt for å vurdere om det er hensiktsmessig å organisere sekretariatet på annen måte. Prosjektet resulterer i en implementering av tverrfaglige samarbeidsgrupper i løpet 2016.

3.8 Administrative forventninger

3.8.1 Økonomiforvaltning

Se årsregnskap for VKM.

3.8.2 Risikostyring og internkontroll

VKM skal i henhold til pkt. 2.4 i Bestemmelser om økonomistyring i staten etablere dokumentert internkontroll tilpasset risiko og vesentlighet. I etatsstyringsmøtene i 2015 redegjorde for sine risikovurderinger knyttet til oppnåelse av virksomhetens overordnede målsettinger.

Se kap. 4 i årsrapporten.

3.8.3 Personal

VKM har fortsatt å fokusere på rolleforståelser i arbeidet, klare og dokumenterbare ansvarsområder, kompetanse og arbeidsmiljø. VKM har ansatt ny koordinator/prosjektleder i faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd, og har høsten 2015 fått på plass en personalmessig kabal som ivaretar de nye oppdragene på miljøsiden.

VKM mistet verdifull kompetanse ved at kjernepersonell sluttet vinteren 2015 og i begynnelsen av 2016. VKM vil bruke ressurser på å bygge kompetanse hos nytilsatte i 2016.

3.8.4 Lokaler

VKM har ikke nådd målet med å bedre det fysiske arbeidsmiljøet gjennom å vurdere utvidelse av dagens kontorareal og ved vurdere alternativer for flytting i løpet av 2015. Arbeidet ble satt på vent i forbindelse med omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen og innlemmelsen av VKM i Folkehelseinstituttet. VKM vurderer at inneklima og arbeidsforhold i sekretariatets lokaler ikke er tilfredsstillende, og at lokalene ikke tilfredsstiller krav til universell utforming. VKM er i dialog med Folkehelseinstituttet om alternative lokaler når denne rapporten skrives.

3.9 Øvrige forventninger

3.9.1 God intern sikkerhet og beredskap

VKM har leid kontorlokaler og en rekke tjenester, herunder arkiv og IKT, av Folkehelseinstiuttet, og har fulgt opp de rutiner og instrukser som Folkehelseinstituttet forholder seg til vedr. intern sikkerhet og beredskap.

3.9.2 Fellesføringene for 2015

I følge med arbeidet med omstillingsprosessene har VKM sett seg nødt til å nedprioritere det konkrete arbeidet med tidstyver i egen virksomhet. VKM har derfor ikke rapportert inn i DIFIs rapporteringsløsning brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. Derimot peker både denne og tidligere rapporter på det arbeidet VKM gjør internt og eksternt, og som gir konkrete effekter for brukerne, og brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter.

3.9.3 Omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen

I slutten av mai 2015 mottok VKM endelig oppdragsbrev for omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen. VKM fikk i oppdrag å legge til rette for innlemming av virksomheten i Folkehelseinstituttet. Organisasjonsendringen skal sikre at komiteen beholder den faglig uavhengige rollen gjennom etatsstyring, etablering av nye vedtekter som sikrer

uavhengighet og ved å sikre at sekretariatets ressurser er fullt ut disponible for vitenskapskomiteen.

Vitenskapskomiteen har en oppgaveportefølje som omfatter flere departementers ansvarsområder. Ved innlemming av sekretariatet i Folkehelseinstituttet vil det derfor være viktig å ta hensyn til kontakten med Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet i den nye organisasjonsmodellen. Sekretariatet for vitenskapskomiteen innlemmes i Folkehelseinstituttet på en måte som gjør det mulig for sekretariatets leder å ivareta sekretariatet og komiteen utad, både i forhold til EFSA og i dialogen med departementene og vitenskapskomiteens oppdragsgivere.

VKM satte inn nødvendige ressurser i arbeidet med omstillingene i sektoren og deltok i de forskjellige prosjekt-/arbeidsgruppene på alle nivå. VKM satte ned en intern prosjektorganisasjon som inkluderte representanter fra de tillitsvalgte. Prosjektgruppen, i samarbeid med ledelsen, gjorde en vurdering av risiko og risikoreduserende tiltak, og foresto innlemmelsen av sekretariatet for Vitenskapskomiteen i samarbeid med Folkehelseinstituttet og Helse- og omsorgsdepartementet.

4 Styring og kontroll i virksomheten

VKM hadde høy aktivitet i 2015. Av de 34 vurderingene som ble publisert, var flere av dem omfattende, og særlig vurderingene innen såkalte «andre stoffer» og antibiotikaresistens trekkes frem her. I slike vurderinger er det et stort antall medlemmer som skal innom på flere nivå og områder. VKM startet opp arbeidet med de nye oppdragene for Miljødirektoratet sommeren 2015 og har gjennom høsten hatt stor fokus på tverrfaglighet og integrasjon av disse oppgavene i VKM.

VKM var i 2015 igjennom et omfattende og ressurskrevende arbeid for å planlegge og legge solid grunnlag for innlemmelsen av sekretariatet i Folkehelseinstituttet som en egen organisatorisk og faglig uavhengig enhet. På samme tid gjennomførte VKM et større anskaffelsesprosjekt (intranett). Direktøren i VKM har vært sykemeldt andre halvdel av 2015.

VKMs styring og kontroll av virksomheten i 2015 gjorde oss i stand til å levere i henhold til departementets oppdragsbrev og egen faglig strategi på tross av usikkerhet og ressurskrevende omstillingsarbeid.

I en situasjon med høy etterspørsel og produksjon, jobber VKM målrettet med effektivisering og kontroll, og har gjort nødvendige omprioriteringer uten å ramme den faglige driften. Avvik i drift og budsjett er fanget opp i forkant og styrt på bakgrunn av langsiktige prioriteringer og pågående eksterne prosjekter (blant annet risikovurderingsprosjekter som går fra 2015 og over i 2016) med samme røde tråd som foregående år:

Bygge VKM videre som en uavhengig, faglig sterkt komité og sekretariat, som skal fortsette å levere uavhengige, vitenskapelige risikovurderinger av høy kvalitet og samtidig jobbe effektiv og målrettet under full åpenhet.

VKM hadde god dialog med Riksrevisjonen under revisjon av regnskapsåret 2015.

VKMs interne styringsmodell legger vekt på åpenhet og beslutsomhet. Modellen baserer seg på ukentlige ledermøter med dagsorden og referater som er tilgjengelige for de ansatte, eget møte mellom leder og prosjekteiere med fokus på styring av ekstern prosjektportefølje (risikovurderinger, nytte- og risikovurderinger, forskningsoppsummeringer m.m.) og ukentlige møter med de ansatte. Videre er det nedsatt et samarbeidsutvalg bestående av representanter for arbeidstakerorganisasjonene, hovedverneombud og leder, og utvalget møtes månedlig (eller oftere etter behov).

5 Vurdering av fremtidsutsikter

Det er ingen ting i dag som tyder på at behovet for uavhengige, vitenskapelige risikovurderinger blir mindre i årene som kommer, heller tvert om. Økende handel med matvarer, nye produksjonsmetoder, ny mat, og ny kunnskap viser at uavhengige vitenskapelige vurderinger er sentrale i de råd statsforvaltningen skal gi befolkningen, og som grunnlag for utvikling av regelverk på mat- og miljøområdet.

Globalisering og økt internasjonal handel øker også potensialet for utilsiktet spredning av fremmede organismer over landegrenser. Fremmede organismer er et stadig økende problem, og regnes som en av de største truslene mot biologisk mangfold både i Norge og på verdensbasis. Internasjonal handel med ville dyr og planter utgjør også en trussel for mange arter.

VKM har siden opprettelsen i 2004 opplevd et stadig større fokus på uavhengighet i mat- og miljøforvaltningen. Dette resulterer også i økt etterspørsel etter VKMs risikovurderinger, blant annet gjennom nye oppdrag fra Miljødirektoratet, som er beskrevet i andre deler av denne rapporten. Det er også en økende interesse for trygg og sunn mat, miljørelaterte problemstillinger og god dyrevelferd i befolkningen, hos næringsaktører, og i media.

VKM opplever også at det er et stort behov i befolkningen og i media for å få forklart sammenhenger, og at risiko, når den kommuniseres, må ses i forhold til helheten, eksempelvis at ingen mat er helt fri for miljøgifter. Økende oppmerksomhet rundt VKMs arbeid, særlig knyttet til de store vurderingene, stiller stadig større krav til profesjonell forvaltning av VKMs uavhengighet og omdømme. I sin natur er uavhengighet og omdømme skjøre konsepter. Det er derfor spesielt viktig i årene som kommer at både Folkehelseinstituttet og VKM er seg bevisst det felles ansvaret de har for å ivareta dette i ny virksomhetsstruktur.

Vitenskapelige vurderinger er også et viktig grunnlag i spørsmål der Norge ønsker å få gjennomslag internasjonalt. Økende behov for uavhengige risikovurderinger på mat – og miljøområdene, på samme tid som ressurssituasjonen generelt sett blir vanskeligere i Europa, legger grunnlaget for økt strategisk samarbeid med internasjonale samarbeidspartnere som for eksempel EFSA. Her har VKM en rolle i årene som kommer i å utvikle samarbeidet med disse aktørene, og bidra i utviklingen av mer helhetlige risikovurderinger og metodikk for disse.

Samtidig som VKM opplever en økende interesse blant høyt kvalifiserte vitenskapsfolk til å være med i VKM, legger vi også merke til at det blir gradvis vanskeligere å få frigjort de ressursene som medlemmene utgjør til arbeid i VKMs faggrupper fra institusjonene de er ansatt i. Dette tror vi særlig henger sammen med ressurssituasjonen i hele forvaltningen. For på sikt å ivareta den unike nasjonale tverrfaglige bredden, og den uavhengige rollen VKM har, blir det viktig i årene som kommer å arbeide for å sikre fortsatt bred deltagelse i VKM. VKM skal bidra i dette arbeidet i god dialog med sine berørte parter.

6 Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentarer

6.1.1 Om årsregnskapet

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av VKMs disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Ikke alle noter iht. bestemmelsene er aktuelle for VKM. Utover beskrivelse av vesentlige forhold ved årsregnskapet, presenterer VKM følgende rapporter og noter:

- Prinsippnote
- Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsåret 2015
- Note A – Forklaring av samlet tildeling utgifter 2015
- Note B – Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år 2015
- Oppstilling av artskontorapporteringen for 2015
- Note 1 – Innbetalinger fra drift 2015
- Note 2 – Utbetalinger til lønn 2015
- Note 3 – Andre utbetalinger til drift 2015
- Note 8 – Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2015

6.1.2 Vesentlige forhold i årsregnskapet

6.1.2.1 Budsjettfullmakter, inntektskrav og belastningsfullmakter

Helse- og omsorgsdepartementet har på bakgrunn av Prop. 1 S (2014-2015) utarbeidet tildelingsbrev 2015 for VKM med de gjeldene økonomiske rammer, mål og prioriteringer for virksomheten. For VKM var sum bevilgning kap. 713 post 01 for 2015 22 885 000 kr., samt kompensasjon lønnsoppgjør 2015 på 101 000 kr, totalt 22 986 000 kr. Inntektskravet over kap. 3713 post 02 var satt til 220 000 kr. Videre ble VKM gitt merinntektsfullmakt over kap. 713, post 01, mot beløpsmessig tilsvarende merinntekt (altså utover over merinntektskravet) over kap. 3713, post 02. Se oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsåret 2015 og note A – Forklaring av samlet tildeling utgifter 2015 (vedlegg 4 og 5).

VKM mottok i 2015 en belastningsfullmakt fra Miljødirektoratet for finansiering av oppdrag VKM gjør for direktoratet. I 2015 utgjorde belastningsfullmakten 4 000 000 kr. Dette er en økning på 2 400 000 kr. fra 2014. Utgiftene er ført over kap.post 142021. Se note B – Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år (vedlegg 6).

Helse- og omsorgsdepartementet la i Revidert nasjonalbudsjett 2015 frem ny virksomhetsstruktur for departementets underliggende etater. Endringene i virksomhetsstrukturen skulle være gjennomført innen 1. januar 2016.

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) fikk i påfølgende oppdragsbrev (tillegg til tildelingsbrevet for 2015) oppdrag om å legge til rette for innlemming av virksomheten i Folkehelseinstituttet. Organisasjonsendringen skal sikre at komiteen beholder den faglig uavhengige rollen gjennom:

- etatsstyring
- etablering av nye vedtekter som sikrer uavhengighet
- å sikre at sekretariatets ressurser er fullt ut disponible for vitenskapskomiteen

I oppdragsbrevet vektla departementet bredden av VKMs portefølje (omfatter flere departementers ansvarsområder), og at det ved innlemming av VKMs sekretariat i Folkehelseinstituttet derfor ville være viktig å ta hensyn til kontakten med Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet i den nye organisasjonsmodellen.

VKMs sekretariat skulle innlemmes i Folkehelseinstituttet på en måte som gjør det mulig for sekretariatets leder å ivareta hele VKM (sekretariatet og komiteen) utad, både i forhold til den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA) og i dialogen med departementene og VKMs oppdragsgivere (Mattilsynet, Miljødirektoratet).

VKM ble i oppdragsbrevet bedt om å bistå Folkehelseinstituttet i arbeidet med å forberede overføring av økonomi- og personaldata ved årsskiftet 2015/2016. Arbeidet med oppdraget har hatt enkelte økonomiske konsekvenser som beskrives nedenfor.

6.1.2.2 Årets aktivitet

2015 var et år preget av sedvanlig høy faglig aktivitet samtidig som året har vært svært krevende på bakgrunn av omstillingene i den sentrale helseforvaltningen.

VKM har i 2015 ferdigstilt 34 rapporter og har brukt mye ressurser på ferdigstilling av krevende vurderinger og kommunikasjonen rundt disse, samtidig som vi aktivt har jobbet videre eksternt med åpenhet og kunnskapsdeling, og internt med målrettede arbeidsprosesser. Generelt sett er det slik at med en tettpakket virksomhetsplan i en prosjekthverdag som endrer seg raskt, må VKM omprioritere og flytte prosjekter i løpet av året. Dette kan føre til større eller mindre avvik iht. budsjett på gitte tidspunkt, noe som også får sitt uttrykk i årsregnskapet.

VKM har satt inn mye ressurser for å klargjøre for nye oppdrag fra Miljødirektoratet, blant gjennom utlysning og oppnevning av to nye faggrupper, og jobber med en tverrfaglig utvikling av sekretariatet og komiteen. Komiteen består nå av 11 faggrupper i tillegg til Hovedkomiteen. Komiteen teller 120 medlemmer som samlet representerer 26 ulike nasjonale vitenskapelige institusjoner. Disse skal utarbeide uavhengige, vitenskapelige risikovurderinger innen mattrygghet og miljø for Mattilsynet og Miljødirektoratet. Vurderingene brukes til å gi råd, tillatelser og utvikle regelverk – og når Mattilsynet og Miljødirektoratet gir innspill til departementene. VKM arrangerte eget oppstartsseminar for de to nye faggruppene i juni.

VKM deltok under forskningstorget i Oslo i september 2015.

I 2015 har VKM anskaffet et nytt intranett. På bakgrunn av usikkerhet rundt anskaffelser i følge med omorganiseringen, ble beslutningen vedrørende anskaffelsen først tatt av departementet sent våren 2015. På samme tid var det usikkerhet rundt størrelsen på belastningsfullmakt fra Miljødirektoratet i følge med prøveperioden for de nye oppdragene på miljøsiden. På bakgrunn av flerdimensjonal usikkerhet så sekretariatet seg nødt til å dele anskaffelsesprosjektet i et forprosjekt og et hovedprosjekt. Beslutningen vedrørende hovedprosjektet ble tatt da usikkerhet rundt anskaffelsen og belastningsfullmakten ble redusert i mai. Nødvendige omprioriteringer for resten av året ble gjort for å muliggjøre anskaffelsen i inneværende år.

VKM brukte store tidsressurser internt på omorganiseringsprosjektet. Det ble tidlig i prosjektet klart at det var hensiktsmessig å videreføre VKMs avtale med DFØ på lønns- og reiseområdet. Folkehelseinstituttet ønsket sent i prosessen å omgjøre denne beslutningen. Omgjøringen av beslutning førte til et stort merarbeid på allerede pressede ressurser i følge med full avslutning av lønn, reiser og godtgjøringer på kort tid. Sekretariatet måtte gjøre

enkelte omprioriteringer som førte til et merforbruk på enkelte konti på lønnsområdet (se nedenfor).

VKM har i 2015 har flere personalmessige utfordringer. Direktør har vært sykemeldt i en lengre periode, og flere ansatte med sentral kompetanse sluttet i desember 2015 og i første kvartal 2016.

VKM har ikke lokaler som tilfredsstiller universell utforming spesielt, og fysisk arbeidsmiljø generelt. Sekretariatet har innrapportert dette de siste årene, og har også meldt inn behov til Folkehelseinstituttet i følge med omorganiseringen. VKM vil fortsette å jobbe for å få tilfredsstillende lokaler i 2016, og er i dialog med Folkehelseinstituttet når denne rapporten skrives.

EFSA har forskuddsbetalt første avdrag for 2016 i desember 2015. VKM håper det er mulighet for overføring av denne forskuddsbetalingen fra 2015 til 2016.

6.1.2.3 Årets resultat

Årets resultat ses i lys av årets aktivitet (pkt. 6.1.2.2) og viser totalt sett et underforbruk på 468 745,03 kr. Underforbruket fordeler seg på kap. 713 post 01 med 141 241,98 kr, samt på kap. 3713 post 02 med en merinntekt utover inntektskravet på 327 503,05. Mellomværende med statskassen er på 7 500 kr ved utløpet av regnskapsåret. Deler av VKMs virksomhet finansieres av overnevnte belastningsfullmakt fra Miljødirektoratet.

VKM tillater seg å minne om muligheten for overføring av ubenyttede midler fra ett regnskapsår til et annet, og viser til note B – Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år, hvor det er beregnet 468 745 kr som mulig overførbart beløp til 2016.

6.1.2.4 Vesentlige avvik

Vesentlige avvik ses i lys av årets aktivitet og forklares i de følgende punktene:

<u>Innbetalinger fra drift – Note 1 til artskontooppstilling</u>

Avvik skyldes at EFSA forhåndsbetalte første del av bidraget for kontaktpunktsarbeidet 2016 i desember 2015.

<u>Utbetalinger til lønn og andre ytelser – Note 2 til artskontooppstilling</u>

Avvik skyldes oppgjør av saldo for kompensasjonstid for ansatte, delvis i følge med omgjørelse av beslutning vedrørende avtaleforholdet med DFØ. Dette er en engangsutgift og ikke faste utgifter. Videre har VKM hatt midlertidige tilsettinger i følge med nye oppdrag for miljødirektoratet og har hatt høyere lønnsutgifter enn budsjettert på bakgrunn av sykdom i sekretariatet og avslutning av personell ifm. avgang i desember.

Andre ytelser gjelder drift av VKMs faggrupper (godtgjørelser for medlemmer og eksterne eksperter). VKM har jobbet strategisk gjennom hele året for å nå sine mål, blant annet anskaffelse av nytt intranett. Ved å gjøre enkelte justeringer i prosjektporteføljen har vi frigjort midler til andre deler av virksomheten i 2015. Videre har vi i 2015, som i 2014, sett økende tendens til at medlemmer som har sitt daglige virke i andre kunnskapsinstitusjoner (eksempelvis forskningsinstitutter) får instruks fra sine ledere om å fakturere VKM konsulenthonorar for oppgaver de utfører i VKMs risikovurderinger, noe som er med på å fordyre risikovurderingsprosjektene. I flere tilfeller ser VKM at effekten av effektivisering og arbeid med tidstyver internt reduseres av dette. VKM vil ha fokus på dette området også i 2016.

Andre utbetalinger til drift – Note 3 til artskontooppstilling

VKM har i 2015 gått til anskaffelse av nytt intranett. Dette er dekket inn fra andre deler av virksomheten, blant annet gjennom omprioriteringer i prosjektportefølje og omprioriteringer fra øvrige driftsutgifter.

Mellomværende med statskassen – Note 7 til artskontooppstilling

VKM går ut av 2015 med et mellomværende med statskassen på 7 500 kr. Dette gjelder et reiseforskudd som ved en inkurie ikke ble oppgjort i DFØ-reiseportal ved stenging av denne ifølge med omorganiseringen. Denne gjøres opp gjennom Folkehelseinstituttet i 2016.

6.1.2.5 Trender og utviklingstrekk nært knyttet til årsregnskapet

Med tildelingen for 2015 har VKM vært i stand til å oppfylle målene i departementets tildelingsbrev, og de fleste av målene i egen virksomhetsplan. Gjennom prosjektstyring og regnskapsoppfølging har sekretariatet gjort de nødvendige omprioriteringer gjennom året for å ivareta oppdragene, inkludert omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen.

Som en prosjektdrevet organisasjon er hverdagen slik at prosjektene ikke stopper ved utgangen av året. VKM må derfor i sin virksomhetsplanlegging tenke langsiktig. I 2016, som egen enhet i Folkehelseinstituttet, vil VKM jobbe videre med flerårig planlegging, slik at den fulle forventede effekten av risikovurderingsprosjektene enklere kan settes i relasjon til investeringer på driftssiden.

VKM leverte også i 2015, under høy etterspørsel og høy produksjon, og under tilnærmet full utnyttelse av de ressurser etaten har til rådighet. Dette på siden av et omfattende endringsprosjekt som omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen var og er. Dette hadde vi ikke fått til om vi ikke samtidig jobbet målrettet med effektivisering og internkontroll, og om vi ikke gjorde nødvendige omprioriteringer underveis i regnskapsåret (som heller ikke i 2015 har rammet den faglige driften). VKM har satt fokus på kostnadsbesparende tiltak både hva gjelder faglig og administrativ drift, og har samtidig lagt godt grunnlag for videreføring utvidet mandat for Miljødirektoratet etter prøveperioden.

VKM forsetter å ha fokus på temaene som er beskrevet i denne rapporten i administrativt samarbeid med Folkehelseinstituttet.

6.1.2.6 Revisorordning og andre relevante opplysninger

VKM revideres årlig av Riksrevisjonen. VKM forvalter ingen statlige fond og har ingen avvik fra kravene til årsregnskap i bestemmelser om økonomistyring i staten, eller fra krav fra Helse- og omsorgsdepartementet. Revisjonsberetning for 2015 foreligger ikke pr. dags dato og vil bli publisert på VKMs nettsider straks den er offentlig tilgjengelig.

Oslo, 1. mars 2016

Marie Louise Wiborg
Fungerende direktør, Sekretariatet til VKM

Camilla Stoltenberg
Direktør, Folkehelseinstituttet

Merknad til ledelseskommentarene: Helse- og omsorgsdepartementet har besluttet at det er virksomhetsleder for den sammenslåtte virksomheten på det tidspunktet årsrapporten oversendes departementet, som skal signere. Det betyr at direktør Camilla Stoltenberg i Folkehelseinstituttet som signerer på ledelseskommentarene i denne årsrapporten, sammen med fungerende direktør i VKM, selv om rapporten helt og holdent er utarbeidet av ledelsen i VKM.

Vedlegg/noter

Vedlegg 1: Oversikt over avsluttede saker per 31. desember 2015

Risikovurderinger og andre rapporter publisert av VKM i 2015
Risikovurdering av betakaroten i kosttilskudd VKM foreslår en tentativ øvre trygg grense av betakaroten tilsatt for eksempel i kosttilskudd på 4 milligram per dag. Dette framgår i en risikovurdering av betakaroten i kosttilskudd. Betakaroten er et fargestoff som finnes naturlig i mange planter. Det brukes også i flere typer kosttilskudd. Betakaroten kan omdannes til vitamin A i kroppen, og fargestoffet finnes naturlig i bl.a. gulrøtter. Gulrøtter bidrar til omtrent halvparten av nordmenns inntak av betakaroten. Andre viktige kilder er grønnsaksblandinger, tomater, frukt og bær. VKMs vurdering omhandler ikke betakaroten i vanlig mat som for eksempel frukt og grønnsaker, men kun tilsatt betakaroten. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi, Publisert: 19.01.2015
Helserisikovurdering av plantevernmiddelet Proman med det verksame stoffet metobromuron VKM har gjort ei vurdering av risiko knytt til plantevernmiddelet Proman med det verksame stoffet metobromuron. VKM konkluderer med at det er sannsynleg at dei kreftframkallande eigenskapane som er observert hos rotter er relevante for menneske. Proman er eit nytt plantevernmiddel som inneheld det verksame stoffet metobromuron. Det er søkt om godkjenning for å bruke Proman som ugrasmiddel for poteter som vert dyrka utandørs. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 23.01.2015
Helserisikovurdering av det verksame stoffet MCPA (2-metyl-4-klorfenoksyeddiksyre) VKM har på oppdrag frå Mattilsynet gjort ei oppdatering av risikovurderinga av det verksame stoffet MCPA. VKM konkluderer med at dei ikkje kan sjå at det er grunnlag for å auke dei tidlegare fastsette verdiane for ADI og AOEL. VKM er vidare samd med Mattilsynet i måten dei har fastsett verdiar for hudopptak på. MCPA (4-klor-2-metylfenoksyeddiksyre) er eit verksamt stoff som ein finn i fleire registrerte plantevernmiddel. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 23.01.2015
Risikovurdering av folsyre i kosttilskudd VKM har vurdert øvre trygt inntaksnivå (UL) for folsyre. VKM konkluderer med at det ikke er grunnlag for å endre eksisterende UL for folsyre. Folsyre er en syntetisk form for folat, som blir brukt i kosttilskudd og i berikning av mat og drikke fordi det er en stabil form av folat. Folat har mange funksjoner i kroppen, og kvinner anbefales å ta tilskudd av folsyre før og under graviditet for at fosteret ikke skal utvikle ryggmargsbrokk. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi,

Risikovurderinger og andre rapporter publisert av VKM i 2015
Publisert: 29.01.2015
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert soya MON 89788 (EFSA/GMO/NL/2006/36) VKM konkluderer med at genmodifisert soya MON 89788, ut i fra dagens kunnskap, i seg selv er like trygg som ikke-genmodifisert soya med hensyn til helse- og miljørisiko. I EU har den genmodifiserte soyalinjen MON 89788 vært godkjent til import, videreforedling og til bruk som mat og fôr siden 2008. I motsetning til konvensjonell soya, inneholder soyalinjen MON 89788 et cp4 epsps-gen fra jordbakterien *Agrobacterium tumefaciens subsp*. CP4. Dette genet gjør at soyaen produserer proteinet CP4 EPSPS, som gjør at plantene tolererer høyere doser av glyfosat-baserte bredspektrede ugrasmidler, som f.eks Roundup. Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 23.04.2015
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert soya A2704-12 (EFSA/GMO/NL/2005/18) VKM konkluderer med at genmodifisert soya A2704-12, ut i fra dagens kunnskap, i seg selv er like trygg som ikke-genmodifisert soya med hensyn til helse- og miljørisiko. I EU har den genmodifiserte soyalinjen A2704-12 vært godkjent til import, videreforedling og til bruk som mat og fôr siden 2008. I motsetning til konvensjonell soya, inneholder soyalinjen A2704-12 et pat-gen fra jordbakterien *Streptomyces viridochromogenes*. Dette genet gjør at soyaen produserer proteinet PAT, som gir plantene økt toleranse overfor bredspektrede ugrasmidler med virkestoffet glufosinat-ammonium. Glufosinat-ammonium har helseklassifisering for både akutte og kroniske skadevirkninger på pattedyr, inkludert mennesker, og ble trukket fra det norske markedet i 2008. I EU er virkestoffet under utfasing og er kun tillatt benyttet fram til 2017. Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 23.04.2015
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert soya A5547-127 (EFSA/GMO/NL/2008/52) VKM konkluderer med at genmodifisert soya A5547-127, ut i fra dagens kunnskap, i seg selv er like trygg som ikke-genmodifisert soya med hensyn til helse- og miljørisiko. I EU har den genmodifiserte, herbicidtolerante soyalinjen A5547-127 vært godkjent til import, videreforedling og til bruk som mat og fôr siden 2012. I motsetning til konvensjonell soya, inneholder soyalinjen A5547-127 et pat-gen fra jordbakterien *Streptomyces viridochromogenes*. Dette introduserte genet gjør at soyaen produserer proteinet PAT, som gir plantene økt toleranse overfor bredspektrede ugrasmidler med virkestoffet glufosinat-ammonium. Glufosinat-ammonium har helseklassifisering for både akutte og kroniske skadevirkninger på pattedyr inkludert mennesker, og ble trukket fra det norske markedet i 2008. I EU er virkestoffet under utfasing og er kun tillatt benyttet fram til 2017. Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 23.04.2015

Risikovurderinger og andre rapporter publisert av VKM i 2015

Risikovurdering av metabolitten M44 av det aktive stoffet bixafen i plantevernmiddelet Aviator Xpro EC 225

Vitskapskomiteen for mattryggleik (VKM) har på oppdrag frå Mattilsynet vurdert ny dokumentasjon frå søkar om helseeffektar av metabolitten M44 av bixafen. Bixafen er eit aktivt stoff i plantevernmiddelet Aviator Xpro EC 225.

Aviator Xpro EC 255 er eit soppmiddel til bruk i korn. Aviator Xpro EC 22 inneheld det aktive stoffet bixafen og det alt godkjende stoffet prothioconazole. VKM konkluderar med at det ny-innsende forsøket, eit in vivo mikrokjerneforsøk på mus, i tillegg til måling av om stoffet er til stades i aktuelt organ, dokumenterar at M44 ikkje skadar arvestoffet.

VKM har vidare vurdert søkar sine argument og nye historiske kontrolldata, som er meint å vise at metabolitten M44 er ikkje skadar foster. VKM meiner at nye historiske data frå søkar ikkje endrar VKM sin tidligare konklusjon, som var at foster-misdanningar sett hos kaninar som var eksponert for metabolitten M44 kan skuldast eksponering for M44.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 11.06.2015

Miljørisikovurdering av plantevernmiddelet Malakite med dei verksame stoffa dithianon og pyrimethanil

VKM har gjort ei miljørisikovurdering av plantevernmiddelet Malakite. Malakite er eit soppmiddel som inneheld dei verksame stoffa dithianon og pyrimethanil. Plantevernmiddel som inneheld eitt enkelt av desse stoffa er allereie godkjendt i Noreg. Det nye er at begge stoffa er til stades i same preparat.

Den svenske Kemikalieinspektionen (KEMI) har tidlegare gjort ei risikovurdering av Malakite. Denne vurderinga viser uakseptable effektar hos fugl, organismar i vatn, leddyr og meitemark. Etter å ha vurdert søkar sin dokumentasjon og tilgjengeleg vitskapeleg litteratur, meiner VKM at søkar sin analyse av nedbrytinga av dithiaonin i insekt som er mat for fuglar ikkje er god nok. VKM deler også synet til KEMI om at mogelege kombinasjons-effektar av dei to verksame stoffa på fugl bør vurderast. VKM meiner vidare at dokumentasjonen som søkar har levert om effektar på fisk og jordlevande organismar ikkje er tilstrekkeleg til å konkludere at Malakite er trygg å bruke.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 11.06.2015

Risikovurdering av kadmiuminntak fra mat i den norske befolkningen

Voksne nordmenn får i gjennomsnitt ikke i seg skadelige mengder kadmium gjennom vanlig mat. Barn overskrider tolerabelt inntak, fordi de spiser mye mat i forhold til kroppsvekten. Voksne som i tillegg til vanlig mat spiser mye av mat med høyt kadmiuminnhold, vil over tid kunne få i seg mer kadmium enn det som regnes som trygt. Det er konklusjonen i en risikovurdering fra VKM av inntak av kadmium fra mat.

Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester har gjort denne risikovurderingen, Publisert: 15.06.2015

Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert soya 356043 (søknad EFSA/GMO/UK/2007/43)

Genmodifisert soya 356043 er, ut i fra dagens kunnskap, i seg selv like trygg som ikke-genmodifisert

Risikovurderinger og andre rapporter publisert av VKM i 2015
soya med hensyn til helse- og miljørisiko. Vurderinger av mulige plantevernmiddelrester i den genmodifiserte planten, som følge av endret sprøytemiddelbruk, er ikke er en del av VKMs ansvarsområde og er derfor ikke vurdert. Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 28.09.2015
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert soya MON 87701 (søknad EFSA/GMO/BE/2010/79) Genmodifisert soya MON 87701 er, ut i fra dagens kunnskap, i seg selv like trygg som ikke-genmodifisert soya med hensyn til helse- og miljørisiko. VKM vurderer at det trengs mer forskning for å belyse Cry-proteinenes adjuvanseffekter, særlig i forbindelse med mulig økt konsentrasjon av disse i enkelte foredlete mat- og fôrmidler, som for eksempel proteinkonsentrater og -isolater. Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 28.09.2015
Vurdering av faktorer som har betydning for oppføring av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr på den nasjonale sykdomslisten Etter å ha gjennomgått og vurdert tilgjengelig vitenskapelig litteratur, konkluderer VKM at Mattilsynet bør vektlegge følgende overordnede kriterier når de vurderer om en smittsom sykdom hos fisk, krepsdyr og bløtdyr bør stå på den nasjonale sykdomslisten: • Hvordan sykdommen arter seg og hvilket potensiale den har for å spre seg • Hvilke konsekvenser sykdommen har for oppdretts- og villpopulasjoner av fisk, krepsdyr og bløtdyr • Hvilke muligheter som finnes for å kontrollere sykdommen Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for dyrehelse og dyrevelferd, Publisert: 15.10.2015
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert nellik Moonaqua 123.8.12 (søknad C/NL/06/01) Genmodifisert nellik Moonaqua 123.8.12 er, tatt i betraktning dagens kunnskap og tiltenkt bruksområde begrenset til import og salg som avskårne prydblomster, i seg selv like trygg som ikke-genmodifisert nellik med hensyn til helse- og miljørisiko. Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 26.10.2015
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert nellik Moonberry IFD-25958-3 (søknad C/NL/09/01) Tatt i betraktning dagens kunnskap og tiltenkt bruksområde som er begrenset til import og salg som avskårne prydblomster er genmodifisert nellik Moonberry IFD-25958-3 i seg selv like trygg som ikke-genmodifisert nellik med hensyn til helse- og miljørisiko. Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 26.10.2015

Risikovurderinger og andre rapporter publisert av VKM i 2015
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert nellik Moonlite 123.2.38 (søknad C/NL/04/02) Tatt i betraktning dagens kunnskap og tiltenkt bruksområde som er begrenset til import og salg som avskårne prydblomster er genmodifisert nellik Moonlite 123.2.38 i seg selv like trygg som ikke-genmodifisert nellik med hensyn til helse- og miljørisiko. Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 26.10.2015
Endelig helse- og miljørisikovurdering av genmodifisert nellik Moonvelvet IFD-26407-2 (søknad C/NL/09/02) Genmodifisert nellik Moonvelvet IFD-26407-2 er, tatt i betraktning dagens kunnskap og tiltenkt bruksområde begrenset til import og salg som avskårne prydblomster, i seg selv like trygg som ikke-genmodifisert nellik med hensyn til helse- og miljørisiko. Bestiller: Mattilsynet og Miljødirektoratet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for genmodifiserte organismer, Publisert: 26.10.2015
Risikovurderinger av "andre stoffer" i kostilskudd og energidrikker VKM har publisert 12 risikovurderinger av «andre stoffer» som tilsettes i kosttilskudd og/eller i energidrikker. Blant disse er risikovurderinger av stoffene koenzym Q10 og L-cystein/L-cystin i kosttilskudd og taurin og koffein, som også finnes i energidrikker. «Andre stoffer» er stoffer som har en ernæringsmessig eller fysiologisk effekt, og som ikke er vitaminer og mineraler. Det er kjent at «andre stoffer» kan gi helseskader. Hva slags skader, og hvor alvorlig de er, avhenger av stoff og hvor mye man får i seg. VKM har utarbeidet et dokument som beskriver generelle prinsipper for hvordan komiteen har risikovurdert «andre stoffer». Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk og VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi er faglig ansvarlige for risikovurderingene, Publisert: 20.11.2015
Dokosaheksaensyre (DHA) i kosttilskudd DHA er en langkjedet flerumettet n-3 fettsyre. Det er usannsynlig at dosene på 1050 eller 1290 mg per dag DHA i kosttilskudd vil kunne forårsake negative helseeffekter i den generelle befolkningen inkludert barn (10 til <14 år), ungdom (14 til <18 år) og voksne (≥18 år). Det understrekes at denne risikovurderingen omhandler DHA som enkeltfettsyre, og ikke blandinger av EPA, DPA og DHA som man finner i for eksempel fiskeoljer og tran. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi er faglig ansvarlige for risikovurderingene, Publisert: 20.11.2015
Dokosapentaensyre (DPA) i kosttilskudd DPA er en langkjedet flerumettet n-3 fettsyre. Ingen doser av DPA i kosttilskudd kan evalueres på grunn av mangelfulle data. Det understrekes at denne risikovurderingen omhandler DPA som enkeltfettsyre, og ikke blandinger av EPA, DPA og DHA som man finner i for eksempel fiskeoljer og tran.

Risikovurderinger og andre rapporter publisert av VKM i 2015
Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi er faglig ansvarlige for risikovurderingene, Publisert: 20.11.2015
Eikosapentaensyre (EPA) i kosttilskudd EPA er en langkjedet flerumettet n-3 fettsyre. Det er usannsynlig at dosene på 1500, 1750 eller 1825 mg per dag av EPA i kosttilskudd vil forårsake negative helseeffekter hos voksne (≥18). På grunn av få studier med barn og unge gir VKM ingen konklusjoner for barn og unge for EPA. Det understrekes at denne risikovurderingen omhandler DHA som enkeltfettsyre, og ikke blandinger av EPA, DPA og DHA som man finner i for eksempel fiskeoljer og tran. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi er faglig ansvarlige for risikovurderingene, Publisert: 20.11.2015
Koenzym Q10 (CoQ10) i kosttilskudd CoQ10 er en ingrediens i kosttilskudd som selges i Norge. CoQ10 dannes i kroppen og finnes i mat, særlig i kjøtt og fisk. Man kan få mage-tarm symptomer hvis man får i seg for mye CoQ10. VKM konkluderer at det er usannsynlig at en dose på 100 mg CoQ10 per dag fra kosttilskudd vil kunne representere en risiko for negative helseeffekter hos barn (10 til <14 år), ungdom (14 til <18 år) eller voksne (≥18 år). Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, Publisert: 20.11.2015
L-cystein og-L-cystin i kosttilskudd Cystein og Cystin forekommer i proteiner. VKM konkluderer at det er usannsynlig at dosene 10 mg per dag L-cystein og 250 og 500 mg per dag L-cystin i kosttilskudd vil forårsake negative helseeffekter hos barn (10 til <14 år), mens doser på 750 og 1000 per dag L-cystin vil kunne forårsake negative helseeffekter. For ungdom (14 til <18 år) er det usannsynlig at dosene 10 mg per dag L-cystein og 250, 500 og 750 mg per dag L-cystin i kosttilskudd vil forårsake negative helseeffekter, mens en dose på 1000 mg per dag L-cystin vil kunne representere en risiko for negative helseeffekter. VKM konkluderer med at er usannsynlig at dosene 10 mg per dag L-cystein og 250, 500 og 750 mg per dag L-cystin i kosttilskudd vil forårsake negative helseeffekter for voksne (≥18 år), mens en dose på 1000 mg per dag L-cystin vil kunne representere en risiko for negative helseeffekter. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi er faglig ansvarlige for risikovurderingene, Publisert: 20.11.2015
L-Karnitin og L-Karnitin-L-tartrat i kosttilskudd L-Karnitin og L-karnitin-L-tartrat er ingredienser i kosttilskudd som selges i Norge. VKM konkluderer at det er usannsynlig at en daglig dose på 1500 mg L-karnitin, som tilsvarer en daglig dose av L-karnitin-L-tartrat- på 2250 mg fra kosttilskudd, vil kunne representere en risiko for negative helseeffekter hos ungdom (14 til <18 år) og voksne (≥18 år), mens denne dosen hos barn (10 til <14 år) kan representere en risiko for negative helseeffekter (har antatt at barn og ungdom har samme toleranse som voksne). Det er usannsynlig at eksponeringen for tartarsyre fra dosen av L-karnitin-L-tartrat vil medføre en helserisiko for noen av aldersgruppene. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, Publisert: 20.11.2015

Risikovurderinger og andre rapporter publisert av VKM i 2015
D-Glukurono-γ-lakton i energidrikker D-Glukurono-γ-lakton er ingrediens i energidrikker som selges i Norge. VKM konkluderer at det er usannsynlig at 24 mg D-glukurono-γ-lakton per 100 ml energidrikk vil kunne representere en risiko for negative helseeffekter hos barn (3 til <10 år og 10 til <14 år), ungdom (14 til <18 år) eller voksne (≥18 år) (har antatt at barn og ungdom har samme toleranse for D-glukurono-γ-lakton som voksne) ved et gjennomsnittlig eller høyt kronisk inntak. Det var ikke tilgjengelige data som kunne brukes til å risikovurdere et høyt akutt inntak av D-glukurono-γ-lakton. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, Publisert: 20.11.2015
Inositol i energidrikker Inositol er ingrediens i energidrikker som selges i Norge. VKM konkluderer at det er usannsynlig at 10 mg inositol per 100 ml energidrikk vil kunne representere en risiko for negative helseeffekter hos barn (3 til <10 år og 10 til <14 år), ungdom (14 til <18 år) eller voksne (≥18 år) ved et høyt akutt, gjennomsnittlig eller høyt kronisk inntak (har antatt at barn og ungdom har samme toleranse for inositol som voksne). Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, Publisert: 20.11.2015
Koffein i energidrikker og kosttilskudd Koffein er ingrediens i kosttilskudd og energidrikker som selges i Norge. VKM konkluderer med at 300 mg koffein per dag kan representere en risiko for negative helseeffekter hos barn (10 år og eldre), ungdom og gravide kvinner og fosteret og ammende kvinner og barnet som ammes. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, Publisert: 20.11.2015
Taurin i kosttilskudd og energidrikker Taurin er en ingrediens både i kosttilskudd og energidrikker som selges i Norge. For taurin i kosttilskudd konkluderer VKM at det er usannsynlig at et daglig inntak av 750, 800 eller 900 mg vil kunne representere en risiko for negative helseeffekter for barn (10 til <14 år), mens et daglig inntak av 1000 eller 2000 mg kan representere en risiko for negative helseeffekter. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk, Publisert: 20.11.2015
Vurdering av antimikrobiell resistens hos bakterier i matkjeden i et folkehelseperspektiv Norske husdyr og norskprodusert mat spiller generelt en ubetydelig rolle for spredning av antibiotikaresistente bakterier til befolkningen. Unntaket er fjørfekjøtt og levende gris og fjørfe. Her er sannsynligheten for eksponering ikke-neglisjerbar, men det trengs mer kunnskap for å kunne si noe mer om hvor stor sannsynligheten er. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for hygiene og smittestoffer, Publisert: 14.12.2015
Risikovurdering av utvikling av antimikrobiell resistens ved bruk av koksidiostatika i fjørfefôr Det er ekstremt lite sannsynlig at mennesker får i seg koksidiostatika (narasin) fra kyllingkjøtt. Det svært lite sannsynlig at mennesker får i seg narasin-resistente bakterier ved å spise kyllingkjøtt, hvis

Risikovurderinger og andre rapporter publisert av VKM i 2015
kjøttet er gjennomstekt. Dersom man ikke følger rådene om god kjøkkenhygiene ved håndtering av rått kyllingkjøtt, er det mulig til sannsynlig at man får i seg koksidiostatika-resistente bakterier. Dersom man følger hygienerådene, vil sannsynligheten bli mindre. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for fôr, Publisert: 14.12.2015
Vurdering av overføring av bakterier med antimikrobiell resistens mellom kjæledyr og mennesker Det er dokumentert at antibiotikaresistente bakterier kan overføres mellom kjæledyr og mennesker, men det er ikke godt nok kunnskapsgrunnlag til å konkludere hvor stor denne sannsynligheten virkelig er. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for hygiene og smittestoffer, Publisert: 14.12.2015
Risikovurdering av akrylamidinntak fra mat i den norske befolkningen Nordmenn får i seg omtrent like mye akrylamid fra mat som andre europeere. Dermed gjelder konklusjonen i risikovurderingen til den europeiske myndigheten for næringsmiddeltrygghet EFSA, som sier at akrylamid fra mat kan øke risikoen for utvikling av kreft hos mennesker i alle aldersgrupper, også for Norge. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester, Publisert: 17.12.2015
Nedbrytning og mobilitet av plantevernmidler i norsk jordsmonn VKM har vurdert hvilke faktorer som betyr mest for hvordan plantevernmidler brytes ned og beveger seg i jordsmonnet i Norge. VKM har gjennomgått og sammenstilt resultater fra studier som har sett på hvordan ulike faktorer påvirker hvordan plantevernmidler brytes ned og beveger seg i jord. VKM konkluderer at miljørisikovurderinger bør i hovedsak konsentrere seg om jordsmonn og klima knyttet til områder med størst jordbruksaktivitet. I tillegg bør sårbare områder med langsommere nedbrytning eller høyere utlekking og avrenning av plantevernmidler lokaliseres. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 21.12.2015
Revurdering av plantevernmiddelet Proman med det virksomme stoffet metobromuron På oppdrag for Mattilsynet har VKM vurdert argumentene i en klage på Mattilsynets avslag om å tillate plantevernmidlet Proman i Norge. Proman er et plantevernmiddel med virkestoffet metobromuron som det er søkt bruksgodkjenning for i Norge. Middelet et tenkt brukt som ugrassmiddel ved dyrking av poteter utendørs. Proman ble vurdert av VKM i januar 2015 VKM har gjennomgått og vurdert argumentene fremsatt i klagen. Argumentene endrer ikke VKMs hovedkonklusjoner i den opprinnelige vurderingen. VKM har imidlertid gjort noen små endringer i ordlyden på konklusjonene, for å legge mer vekt på usikkerhet som påpekt i klagen. Bestiller: Mattilsynet, Ansvarlig: VKMs faggruppe for plantevernmidler, Publisert: 21.12.2015

Vedlegg 2: Oversikt over saker til behandling per 31. desember 2015

Navn	Forventet sluttdato
Hovedkomiteen	
Vurdering av helserisikoen ved radioaktivitet i maten	Vår 2017
Faggruppen for hygiene og smittestoffer	
Vurderinger av probiotika i kosttilskudd til spedbarn	Vår 2016
Faggruppen for plantevernmidler	
Helse- risikovurdering av plantevernmiddelet Turex 50 WP	Vår 2016
Helse- og miljørisikovurdering av plantevernmiddelet Serenade	Vår 2016
Faggruppen for genmodifiserte organismer	
Bomull LLCotton25 (EFSA/GMO/NL/2005/13)	Mars 2016
Bomull GHB614 (EFSA/GMO/NL/2008/51)	Mars 2016
Bomull 281-24-236x3006-210-23 (EFSA/GMO/NL/2005/16)	Mars 2016
Mais MON863xMON810xNK603 (EFSA/GMO/UK/2004/07)	Mars 2016
Mais MON863xNK603 (EFSA/GMO/UK/2004/06)	Mars 2016
Mais MON88017 (EFSA/GMO/CZ/2005/27	Mars 2016
Mais MON88017xMON810 (EFSA/GMO/CZ/2006/33)	Mars 2016
Mais MON89034xMON88017 (EFSA/GMO/NL/2007/39)	Mars 2016
Mais MON89034xNK603 (EFSA/GMO/NL/2007/38)	Mars 2016
Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk	
Risikovurderinger av «andre stoffer» i kosttilskudd og andre næringsmidler	
D-Ribose	Juni 2016
Lecithin from sunflower	2017*
Curcumin	Juni 2016
Isoflavones from soy	November 2016*
Lycopene	November 2016
Piperine from black pepper	Juni 2016
Inulin	1. mars 2016
Collagen from fish	November 2016
* Avhenger av om EFSA publiserer sine risikovurderinger	
Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester	
Risikovurdering av inntak av uorganisk arsen hos den norske befolkningen	Vår 2016
Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr	
Ingen saker	
Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi	

Navn	Forventet sluttdato
Risikovurderinger av «andre stoffer» i kosttilskudd og andre næringsmidler	
Conjugated linoleic acid	1. mars 2016
Creatine	Juni 2016
L-Alanine	November 2016
L-Arginine	1. mars 2016
L-Aspartic acid	November 2016
Beta-Alanine	November 2016
L-Citrulline	
L-Glutamine	Juni 2016
L-Glutamic acid	Juni 2016
Glycine	November 2016
L-Histidine	Juni 2016
L-Isoleucine	Juni 2016
L-Leucine	Juni 2016
L-Lysine	November 2016
L-Methionine	Juni 2016
DL-Phenylalanine	1. mars 2016
L-Phenylalanine	1. mars 2016
L-Proline	November 2016
L-Serine	November 2016
L-Threonine	November 2016
L-Tryptophan	1. mars 2016
L-Tyrosine	Juni 2016
L-Valine	Juni 2016
Arginine-alpha-ketoglutarate	1. mars 2016
Fastsettelse av «upper tolerable intake levels» for magnesium	April 2016
Inntakseksponering for kalsium	April 2016
Inntakseksponering for vitamin c	April 2016
Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd	
Risiko for negative dyrevelferdsmessige konsekvenser av merke- og sporingsmetoder for oppdrettsfisk og kultiveringsfisk	November 2016
Dyrevelferd ved permanent utendørs oppstalling av hund og ved bruk av hund i langdistanse sledehundeløp	Februar 2017
Faggruppen for plantehelse	
Vurdering av plantehelserisiko ved bruk av husdyrgjødsel fra slakterier	Høst 2016
Risikovurdering av hønsehirse	Vår 2016
Faggruppen for fremmede organismer og truede arter (CITES)	
Risiko for biologisk mangfold ved innførsel og hold av landlevende edderkoppdyr og insekte	Juni 2016
Risiko for biologisk mangfold ved innførsel og hold av planter i akvarier og hagedammer	Oktober 2016
Metodikk for miljørisikovurderinger i VKM – selvinitiering	Juni 2016

Navn	Forventet sluttdato
Faggruppen for mikrobiell økologi	
Helse- og miljørisikovurdering av mikrobiologiske rengjøringsmidler	Juni 2016
Helse- og miljørisikovurdering av mikroorganismer i bioremedieringstiltak	Juni 2016
Miljørisikovurdering av legemidler som består av eller inneholder genmodifiserte organismer	Juni 2016

Vedlegg 3: Prinsippnote til VKMs årsregnskap for 2015

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2015 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

a) Regnskapet følger kalenderåret

b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret

c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp

d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen *"Netto rapportert til bevilgningsregnskapet"* er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Vedlegg 4: Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsåret 2015

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2015

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindreutgift
0713	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A	22 986 000	22 844 758	141 242
1420	Driftsutgifter - fullmakt	21	Spesielle driftsutgifter	B		3 997 138	
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter			617 129	
Sum utgiftsført					22 986 000	27 459 024	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3713	Diverse inntekter	02	Ymse	1	220 000	547 503	327 503
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			30 978	
5700	Folketrygden	72	Arbeidsgiveravgift			2 530 593	
Sum inntektsført					220 000	3 109 075	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		**24 349 949**
Kapitalkontoer		
60093101	Norges Bank KK /innbetalinger	1 173 981
60093102	Norges Bank KK/utbetalinger	-26 599 691
707016	Endring i mellomværende med statskassen	1 075 761
Sum rapportert		0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2015	2014	Endring
6260	Aksjer	0	0	0
707016	Mellomværende med statskassen	7 500	-1 068 261	1 075 761

Vedlegg 5: Note A – Forklaring av samlet tildeling utgifter 2015

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	**Overført fra i fjor**	**Årets tildelinger**	**Samlet tildeling**
071301		22 986 000	22 986 000

Vedlegg 6: Note B – Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år 2015

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart										
Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastnings-fullmakter (-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
071301		141 242	0	141 242	327 503	0	0	468 745	1 149 300	468 745
xxxx21				0				0	5% av årets tildeling i note A]	
xxxx21	*"kan nyttes under post 01"*			0				0	5% av årets tildeling i note A]	
xxxx45				0				0		
xxxx45	*"kan overføres"*			0				0	m årets og fjorårets tildeling]	og fjorårets tildeling]
xxxx70				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75	*"overslagsbevilgning"*			0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres".
Se rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

VKM har mottatt en belastningsfullmakt på 4 000 000 kr fra Miljødirektoratet i 2015. Det gjenstår 2 862,38 kr av denne fullmakten ved utgangen av året.

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)

VKM har ikke avgitt belastningsfullmakter i 2015

Mulig overførbart beløp

Grunnlag for overføring er lavere enn 5 % av årets bevilgning. VKM beregner da mulig overførbart beløp til 468 745 kr.

Vedlegg 7: Oppstilling av artskontorapporteringen for 2015

Oppstilling av artskontorapporteringen, 31.12.2015			
	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	547 503	213 901
Andre innbetalinger	1	0	0
Sum innbetalinger fra drift		547 503	213 901
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	20 200 784	18 757 906
Andre utbetalinger til drift	3	6 641 111	6 519 812
Sum utbetalinger til drift		26 841 896	25 277 717
Netto rapporterte driftsutgifter		**26 294 393**	**25 063 816**
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
Sum investerings- og finansinntekter		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	0	0
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
Sum investerings- og finansutgifter		0	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		**0**	**0**
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	6	0	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		30 978	27 959
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		2 530 593	2 312 436
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		-617 129	0
Sum rapporterte utgifter på felleskapitler		1 944 443	2 340 395
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		**24 349 949**	**22 723 421**
Oversikt over mellomværende med statskassen **			
Eiendeler og gjeld		**2015**	**2014**
Fordringer		7 500	0
Kasse		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		0	-1 070 837
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Annen gjeld		0	2 576
Sum mellomværende med statskassen	8	7 500	-1 068 261

Vedlegg 8: Note 1 – Innbetalinger fra drift 2015

Note 1 Innbetalinger fra drift		
	31.12.2015	**31.12.2014**
Innbetalinger fra gebyrer		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	**0**	**0**
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	**0**	**0**
Salgs- og leieinnbetalinger		
Diverse inntekter (EFSA)	547 503	213 901
Sum salgs- og leieinnbetalinger	**547 503**	**213 901**
Andre innbetalinger		
Sum andre innbetalinger	**0**	**0**
Sum innbetalinger fra drift	**547 503**	**213 901**

Vedlegg 9: Note 2 – Utbetalinger til lønn 2015

Note 2 Utbetalinger til lønn		
	31.12.2015	**31.12.2014**
Lønn	14 856 105	13 618 375
Arbeidsgiveravgift	2 530 593	2 312 436
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner(-)	-546 456	-793 503
Andre ytelser	3 360 542	3 620 598
Sum utbetalinger til lønn	**20 200 784**	**18 757 906**
** Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.*		
Antall årsverk:	**19**	**18**

I linjen for arbeidsgiveravgift er 464 343 kr arbg.avg. for utbetaling av godtgjørelser for medlemmer av VKM

I linjen for andre ytelser er 3 256 587 kr utbetaling av godtgjørelser til medlemmer av VKM

Vedlegg 10: Note 3 – Andre utbetalinger til drift 2015

Note 3 Andre utbetalinger til drift		
	31.12.2015	**31.12.2014**
Husleie	2 190 000	2 070 000
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	2 185	16 382
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	15 900	16 400
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	43 809	35 005
Mindre utstyrsanskaffelser	178 867	37 959
Leie av maskiner, inventar og lignende	151 789	120 657
Kjøp av fremmede tjenester	1 414 303	903 426
Reiser og diett	1 025 916	1 055 156
Øvrige driftsutgifter	1 618 342	2 264 826
Sum andre utbetalinger til drift	**6 641 111**	**6 519 812**

Vedlegg 11: Note 7 – Sammenheng mellom avregning statskassen og mellomværende med statskassen 2015

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen			
	31.12.2015 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	**31.12.2015** Spesifisering av rapportert mellomværende med	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0		
Sum	**0**	**0**	**0**
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	7 500	7 500	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	**7 500**	**7 500**	**0**
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	**0**	**0**	**0**
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	0	0	0
Skyldig skattetrekk	0	0	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
Sum	**0**	**0**	**0**
Sum	**7 500**	**7 500**	**0**
* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B			

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler							
	Ervervesdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer							
Selskap 1							
Selskap 2							
Balanseført verdi 31.12.2015							**0**
* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og							